

Pa-kaw ang Bitala ong Mo-yang Balita sigon ong ni Juan

Ang nagsolat tang Mo-yang Balitang na ay si Juan, tata ong mga apostolis ni Jesu-Cristo. Ang tatay ni Juan ay si Zebedeo, ang tatang manigyan, ig ang nanay na si Salome. Si Juan nagto ong ni Jesus ang de-dek ong popotokon na ig agmalen tanandia ta mo-ya tang Gino.

Mabasa ta ong kapitolo 20:31 tang dailan animan sino-lat ni Juan tang Mo-yang Balitang na, tenged ganing tanandia, “agod mamagparet amo ang si Jesus yay ang Cristo, ang Ana tang Dios, ig agod tenged ong pagto mi ong nandia, magkatinir amo ta kaboing anday kata-posan.” Animan yading mata-wanan ta tarin natetenged ong mga milagrong bindoat ni Jesus ig mga binitala na bilang pamatod ang tanandia nagalin ong Dios. Piro ong dobali ta sia, ang karakelan ong mga kasimanoa na indi namagparet ang tanandia yay ang Ana tang Dios ig ang Cristong aggelaten nira. Animan ang mga pangolokolong Judio, labi pa ang mga Pariseo, pirming pamangontra ong ni Jesus tenged ong agtotoldok na ang ganing tanandia ono nagalin ong langit.

Tarin ong libro ang na, sari-saring titolo ang sindol ong ni Jesus. Ong impisa tang sinolat ang na, pinatako ni Juan ang si Jesus tang “Bitala” ang nagalin ong Dios (1:1). Gata-wanan ta mga onopa tang ga-tang ong isip may ong popotokon ta tatang taw tenged ong mga agbibitala na. Animan si Jesus aggoyan ta “Bitala” komo tenged ong nandia mata-wanan ta mga onopa tang pagirisipen may ang kaliagan tang Dios. Aggoyan ka tanandia ta “tolok”

tenged tanandia tang pagtorol ta kayagan ong kinaisipan tang mga taw (1:4). Ig aggoyan kang “Karniro tang Dios,” tenged sindol tanandia bilang sagda agod makomit tang mga kasalanan tang mga taw ong kalibotan (1:29). (Ang “Karniro tang Dios,” mga ong Tagalog yay ang “Kordero tang Dios.” Ang bitalang kordero nagalin ong bitalang Kastila, ig ang maliag yaning karnirong mola pa.)

Ginoyan ka ni Jesus tang sadili na ang “Mo-yang Manigbadbad” tenged nagbolontad tanandia tang kaboi na para ong mga karniro na, ang yay ang mga taw ang gasakepan na (10:11). Ig ita, gasakepan ita ka ni Jesus mga pamagto ita ang tanandia tang Ana tang Dios ang nagalin ong langit.

Si Jesus tang Bitala ig ang Tolok

¹ Asing primiro pa lamang, ba-lo bindoat tang kalibotan, atan dang lagi tang Bitala.* Ang Bitalang na aroman tang Dios ig ang Bitalang na yay ang Dios. ² Tanandia aroman dang lagi tang Dios impisa pa asing primiro. ³ Tenged ong nandia, naboat tang tanan ang bagay, ig anda enged ay naboat mga belag ta tanandia. ⁴ Ang Bitalang na yay ang pinagalinan tang kaboi, ig ang kaboing na pario ta tatang tolok ang pagtorol ta kayagan ong mga taw. ⁵ Ang tolok ang na pisan ang sisinag ong maki-lep, ig ang kayag na maski tanopa indi enged agdegen tang kaki-lepan.

⁶ Mandian, may tatang taw ang sinobol tang Dios, ang aran na si Juan.† ⁷ Sinobol si Juan para magpatako ong

---

* 1:1 1:1 “Ang Bitala” tatang titolo ni Jesus, tenged tanandia nagimong taw ig ong mga binitala ig mga bindoat na don mata-wanan ta mga onopa tang pagirisipen may ang kaliagan tang Dios. † 1:6 1:6 Ang Juan ang narin ay si Juan ang Manigboniag, belag ta si Juan ang nagsolat tang Mo-yang Balitang na. Si Juan ang Manigboniag ya kay si Juan Bautista. Ang maliag yaning tang “Bautista” ay “Manigboniag.”

mga taw natetenged ong tolok agod ang tanan mamagto ong tolok tenged ong pagpamatod na. ⁸ Belag ta si Juan tang tolok, kondi napaning tanandia para lamang magpamatod natetenged ong tolok. ⁹ Si Jesus tang matod ang tolok ang kiminabot tarin ong kalibotan para magtorol ta kayagan ong kinaisipan tang mga taw.

¹⁰ Piro asing tarin da tanandia ong kalibotan, ig maski ang tanan ang bagay naboat tenged ong nandia, ang mga taw indi ka engaged nangailala ong nandia. ¹¹ Napaning mismo tanandia ong sadiling banoa na, piro indi tanandia rinisibi tang mga kasimanoa na. ¹² Piro ang tanan ang namagrisibi ig namagto ong nandia, tanira tang sindolan na ta podir ang magimong mga ana tang Dios. ¹³ Nagimo tanirang mga ana tang Dios belag ta maning ong ogaling pagpangana sigon ong kaliliagan tang magkatawa ang magkatinir ta ana nira, obin ong kaliagan ta tatang lali. Ang pagimong ana nira tenged lamang ong gaem ig ong kaliagan tang Dios.

Nagimong taw tang Bitala

¹⁴ Ang Bitala nagimong taw ig minimbeng ong yaten tarin ong kalibotan. Ponok tanandia ta kao-yan ig kamatodan. Inita amen tang makabebereng ang gaem ig dengeg na bilang bogtong ang Ana ang nagalin ong Dios ang Tatay.

¹⁵ Si Juan nagpamatod natetenged ong nandia ig naginiteg ang ganing, “Tanandia tang agganingeno rang lagi ong nindio, ang komabot ang domaton ong yen piro mas alawig tang dengeg na ong yen. Tenged indio pa gataw, atan dang lagi tanandia.”

¹⁶ Tenged bogos tang kaloy na, animan indi malobotlobot tang mga grasiang agto-dol na ong yaten. ¹⁷ Tenged ang Katobolan, sindol ong yaten ong tabang ni Moises

asing tokaw. Piro ang kaloy tang Dios ig ang kamatodan natetenged ong nandia, yay ang pinakabot ong yaten ni Jesu-Cristo.¹⁸ Maski tanopa, anda enged ay taw ang naita ong Dios. Piro pinailala tanandia tang bogtong ang Ana na ang yay ang Dios mismo ig aroman ang pirmi tang Tatay na.

*Ang pamatod ni Juan ang Manigboniag
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18)*

¹⁹ May tatang kaldaw, ang mga pangolokolong Judio ong Jerusalem nanobol ta mga padi[‡] ig mga manigtambang ong Timplo[§] ang paning ong ni Juan para te-maen nira mga sinopa enged tanandia.²⁰ Piro indi nagbo-li si Juan kondi minaning, “Belag ta yo tang Cristo^{*} ang aggelaten mi.”

²¹ Ganing tang mga sinobol ang nane-ma, “Mga belaga tang Cristo, sinoapa? Yawa si Elias ang propita?”

Siminabat si Juan, “Belag!”

Animan minaning si tanira, “Sigoro yawa tang propitang aggelaten amen!”

Piro siminabat si si Juan, “Belag ka!”

²² Minaning sing oman tanira, “Mga maning don, sinoapa enged? Aningen mo ngani ong yamen agod may

---

[‡] 1:19 1:19 Ang mga padi tang mga Judio, teta aggoyan ka ta mga “saserdote” mga ong Tagalog. Telekan ka ong Bokabolario, ong “Padi.” [§] 1:19 1:19 Asing timpo ni Jesus, ang “Timplo” yay ang kaimportantian ang palagsimban tang mga Judio. Don tanira pamagtorol tang mga bolontad nira ong Dios. Ang mga “manigtambang” ong Timplo yay ang aggoyan ta mga “Levita.” Tanira mga inampo ni Levi, tata ong mga ana ni Israel. ^{*} 1:20 1:20 “Cristo” obin “Mesiyas.” Ang Cristo bitalang Grigo ig ang Mesiyas bitalang Hebreo. Pario tang maliag yaning “ang Pinilik.” Si Jesus tang pinilik tang Dios para maglibri ong mga taw ong mga kasalanan nira ig maggaem ong tanan-tanan. Telekan ka ong Bokabolario.

mabalita amen ong mga namagtobol ong yamen. Onopa tang maning mo natetenged ong sadili mo?”

²³ Ig dayon ang minaning si Juan, “Yo ya ray ang ag-ganingen tang propitang si Isaias asing tokaw ang ganing, ‘May paginitteg don ong logar ang anday gistar ang taw† ang ganing,

To-liden mi tang mga dalan ang panawan tang Gino.’” ‡

²⁴ Mandian, tenged ang mga pamane-mang narin agto-bolon tang mga Pariseo, ²⁵ animan sine-ma si nirang oman si Juan. Ganing tanira, “Mga yawa belaga tang Cristo, obin si Elias, obin ang propitang aggelaten, angay pagboniaga ong mga taw?”

²⁶ Siminabat si Juan, “Yo pagboniago ong wi lamang, piro may atan ong nindio ang indi gailala mi. ²⁷ Tanandia tang komabot ang domaton ong yen. Piro maski ngani magobad tang kordon tang rapak§ na, belago ta bagay.”

²⁸ Nainabo narin ong Betania, ong dobali tang soba tang Jordan, don ong logar ang pinagboniagan ni Juan.

Si Jesus tang Karniro ang sindol tang Dios

²⁹ Pagaramal, inita ni Juan si Jesus ang agpalenget ong nandia. Ganing si Juan ong mga taw, “Asia ra tang Karniro

---

† 1:23 1:23 Ang “logar ang anday gistar ang taw,” mga ong bitalang Tagalog, “ilang.” Maliag yaning, kabobokidan obin mga logar ang alawid ong lansangan ig anday taw ang gistar don. ‡ 1:23 1:23 Isaias 40:3 § 1:27 1:27 Ang “rapak” yay ang mga tsinilas tang mga taw asing tokaw. Na boat ong olit ta ayep ig magang sandals mandian.

tang Dios!* Tanandia isagda† para makomit tang mga kasalanan tang mga taw ong kalibotan. ³⁰ Tanandia tang inaningo rang lagi ong nindio, ang komabot ang domaton ong yen piro mas alawig tang dengeg na ong yen. Tenged indio pa gataw, atan dang lagi tanandia. ³¹ Asing primiro maski yo, indio ngani gatako mga sinopa sing komabot. Piro napaningo tarin ang magboniag ong mga taw agod ipailala tanandia ong yaten ang mga Israelita.

³² “Tenged asing pagboniago, maning ta na tang nain-abo: Initao tang Ispirito Santo ang agpababak ang nagalin ong langit, ang magang lare, ig siminareng ong nandia. ³³ Asing primiro pa, indio pa gatako mga sinopa enged tanandia. Piro ang Dios ang nanobol ong yen ang magboniag ong nindio ong wi, yay ang minaning ong yen ang ganing, ‘Mga itaen mo tang Ispirito Santo ang agpababak ig magtinir ong tatang taw, ang taw ang asia yay ang magboniag ong mga taw ong Ispirito Santo.’ ³⁴ Ig sia initao ang enged. Animan pagpamatodo ong nindio ang si Jesus yay ang Ana tang Dios.”

Ginoyan ni Jesus tang primirong mga sinagpan na

³⁵ Pagaramal, don si oman si Juan, aroman na tang doroa ong mga sinagpan na. ³⁶ Asing itaen ni Juan si Jesus ang tata-lib, ganing tanandia, “Asia ra tang Karniro tang Dios!”

---

* 1:29 1:29 “Karniro tang Dios.” Mga ong Tagalog, “Kordero tang Dios.” Ang bitalang kordero nagalin ong bitalang Kastila, ig ang maliag yaning karnirong mola pa. † 1:29 1:29 Ang maliag yaning ta “sagda” ay magpatay ig magpatorok ta dogo. Asing tokaw, ang mga padi tang mga Judio pamagsagda ta mga ayep ong altar sigon ong Katobolan, agod mapatawad tang mga kasalanan tang mga taw. Piro sia indi enged makomit ta mga kasalanan, kondi pagsirbing litrato tang mainabo ong ni Jesus. Tenged asing pinatay si Jesus ong kros, tanandia nagsirbing karniro ang sinagda para ong yaten. Telekan ka ong Bokabolario, ong “Magsagda.”

³⁷ Pagabasi tang doroa, dayon ang laging namansidaton ong ni Jesus. ³⁸ Pagbalied ni Jesus, inita nang dadaton da tanira ong nandia, animan sine-ma na tanira, “Sinopay agdilemen mi?”

Siminabat tanira, “Rabi, ong ariapa pagdayon?” (Ang maliag yaning tang Rabi ay Maistro.)

³⁹ Ganing si Jesus, “Tomabid amo agod itaen mi.” Siminabid tanira ig inita nira tang aggistarang na. Ang oras ang asi mga alas koatro ra tang apon. Ig don tanira nagtindir ong nandia asta nalabi.

⁴⁰ Ang tata ong doroang asing nabasi ong inaning ni Juan oman diminaton ong ni Jesus ay si Andres, ang logod ni Simon Pedro. ⁴¹ Animan dinilem ang lagi ni Andres tang logod nang si Simon ig binalitan na ang ganing, “Inita amen tang Mesiyas!” (Ang maliag yaning tang Mesiyas ay Cristo.) ⁴² Ig dayon ang ingkelan na si Simon ong ni Jesus.

Pagakabot nira ong ni Jesus, pina-dekan ni Jesus si Simon ig minaning, “Yawa si Simon ang ana ni Juan. Piro mandian Cefas da tang igoyo ong nio.” (Ang Cefas pario ka tang aran ang Pedro, ang maliag yaning “tatang bato.”)

Ginoyan ni Jesus si Felipe ig si Natanael

⁴³ Pagaramal, naisipan ni Jesus ang paning ong probinsia tang Galilea. Inita na si Felipe ig minaning ong nandia, “Impisa mandian tomabida ra ong yen.” ⁴⁴ Si Felipeng narin kasimanoa da Andres ni Pedro ang mga taga Betsaida.

⁴⁵ Dinilem ni Felipe si Natanael, ig pagaita na ganing, “Inita amen da tang taw ang inaning ni Moises ong Katobolan ig nasambit ka tang mga propita ong mga sinolat nira. Tanandia pala si Jesus ang taga Nazaret, ang ana ni Jose!”

⁴⁶ Ganing si Natanael, “Onora? May magalin batong mo-ya ong Nazaret?”

Ganing si Felipe ong nandia, “Ta ra, tomabida agod itaen mo.”

⁴⁷ Asing itaen ni Jesus si Natanael ang agpalenget ong nandia, ganing si Jesus, “Na tatang matod ang Israelita ig indi panloko.”

⁴⁸ Piro ganing si Natanael, “Angay gailalao nio?”

Siminabat si Jesus, “Ong matod, india pa gagoyan ni Felipe, initā rang lagi yen asing dona ong sirong tang ayong igos.”

⁴⁹ Pagabasi ni Natanael ta na, dayon ang minaning, “Rabi, yawa kaman tang Ana tang Dios! Yawa tang aggelaten ang Adi tang Israel!” ⁵⁰ Ganing si Jesus, “Natanael, yawa nagtoa ra ong yen tenged lamang minaningo ong nio ang initā yen ong sirong tang igos. Piro mas sobra pa atan tang mga makabebereng ang mga bagay tang itaen mo.” ⁵¹ Ig ganing pa si Jesus ong nirang tanan, “Tandan mi: Komabot tang kaldaw ang itaen ming abri tang langit, ig itaen mi tang mga anghil tang Dios ang pamampadibabaw ig pamampababak ong yen, ang Ana ta Taw.”[‡]

2

Ang kasal ong Cana

¹ Pagata-lib tang doroang kaldaw, may kasal don ong Cana, ong probinsia tang Galilea. Don tang nanay ni Jesus.

² Si Jesus ig ang mga sinagpan na don ka. ³ Mandian, naton

[‡] 1:51 1:51 “Ana ta Taw” tang goy ni Jesus ong sadili na. Ang titolong na pagpatako tang dibabak ang pagkabetang na tarin ong kalibotan bilang tatang nagimong taw. Pagpatako ka tang alawig ang pagkabetang na bilang pinilik ig sinobol tang Dios ang Tatay agod tanandia tang maggaem ong tanan ang mga taw. Telekan ka ong Bokabolario.

ang kinorang tang irinemen ang bino* don ong kombida. Animan ganing ong ni Jesus tang nanay na, “Nalo-tan da tanira ta irinemen.”

⁴Piro siminabat si Jesus, “Sigoro maski indio ra aningen mo tang onopay boateno. Tened indí pa kakabot tang yen ang oras.”

⁵Oman minaning tang nanay ni Jesus ong mga torobolon don, “Tomanen mi lamang tang maski onopay itobol na ong nindio.”

⁶Mandian, don ong kasalan may enem ang mababael ang tapayan. Narin tereldan ta wing aggamiten tang mga Judio ong pagpamanaw tang mga kalima ig ong pagpangogat tang mga garamiten ba-lo tanira mamangan, sigon ong kaogalian nira. Ang kada tapayan poiding mateldan ta mga doroang polok asta tolong polok ang galon ang wi.

⁷Mandian, ganing si Jesus ong mga torobolon, “Ponokon mi ta wi tang mga tapayan.”

Ig pinonok ka kaman nira. ⁸Pagatapos ganing si Jesus ong nira, “Mana-lot amo ra ig ekelan mi ong agtalian tang kombida.” Ig bindoat kaman nira.

⁹Sinamitan tang agtalian tang wing asi ang nagimo rang bino. Indi gata-wanan na mga ong aypa nagalin tang binong asi, piro ang mga torobolon ang namana-lot ong tapayan gangatako. Animan pagasamit tang agtalian, ginoyan na tang laling kinasal ¹⁰ig ganing ong nandia, “Ang gata-wanano, ang masabor ang klasi ta bino tang agto-kaw ang agsisirbi, agod mga yadi rang mainem tang mga bisita, ba-lo pa ipaloo tang malasay ang klasi. Piro

---

* 2:3 2:3 Ang “bino” tatang klasi ta irinemen ang agboateno ong wi tang obas. Aggieken tang mga obas ong mga mababael ang palagremekan ang bato para matalog tang wi na, oman agbetang ong mga tereldan ang bindoat ong olit ta ayep. Asing timpo ni Jesus, ang bino nira pario ta teba, ang belag ta masiadong maiteg. Telekan ka ong Bokabolario.

yawa, pinaori mo pala ang pinaloa tang masabor ang bino!”

¹¹ Nainabo narin don ong Cana ang sakep tang Galilea, ig yay ang primirong milagrong bindoat ni Jesus. Ig ong bindoat nang asi pinaita na tang makabebereng ang gaem na ang pagalin ong Dios, ig ang mga sinagpan na namagto ra ong nandia.

¹² Pagatapos tang kasal, napaning si Jesus ong lansangan tang Capernaum, aroman tang nanay na, ang mga logod na, asta ang mga sinagpan na. Ig don tanira namagtinir ta pirapang kaldaw.

Nasilag si Jesus ong mga taw ang anday galang nira ong Timplo

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

¹³ Pira ra lamang kaldaw, pista ra tang mga Judio ang aggyon ta Pista tang Pagta-lib tang Anghil.[†] Animan napaning si Jesus ong Jerusalem para mamista. ¹⁴ Don ong Timplo inita na tang mga pamagpabakal ta mga ayep ang igsaragda, pario tang mga baka, karniro, ig mga marapati. May don kang mga pamamailo ta koarta ong mga poisto nira.[‡] ¹⁵ Pagaita ni Jesus ong mga agboaten nira, nangomit tanandia ta tali ig bindoat nang latigo. Oman dayon ang pinampalayay na tang mga pamagpabakal. Asta ang mga baka ig mga karniro, pinanaboy na ang pinampalao

---

[†] 2:13 2:13 Ang “Pista tang Pagta-lib tang Anghil” mga ong bitalang Grigo yay ang “Paskoa.” Na belag ta pario ong agganingen ang “Paskoa” mandian. Telekan ka ong Bokabolario.   [‡] 2:14 2:14 Asing tokaw, ang mga Judio pamagbolontad ong Dios ta mga ayep sigon ong Katobolan para ong mga kasalanan nira. Animan don ong Timplo may mga taw ang pamagpabakal ta mga ayep ang igsaragda. Ig mga pamagbolontad tang mga Judio ong Timplo, ang aggamiten nirang koarta ang koarta lamang ang para don. Animan don may mga taw ang pamamailo ta koartang ogali ong koarta para ong Timplo.

ong Timplo. Pinangwasag na tang mga koarta tang mga pamamailo ta koarta ig pinampakalintoad na tang mga lamisan nira. ¹⁶ Oman inordinan na tang mga pamag-pabakal ta marapati ang ganing, “Komiten mi ra sia tarin! Indi boaten ming palingki tang balay tang Tatayo!”

¹⁷ Pagaita tang mga sinagpan na, nademdeman nira tang na-tang ong Kasolatan ang ganing, “Dorog kabael tang pagmalo ong balay tang Tatayo, ig ang te-kan na ay ang kamatayeno.”§

¹⁸ Oman, tenged ong bindoat ni Jesus ong Timplo, sine-ma tanandia tang mga pangolokolong Judio. Ganing tanira, “Sinoapa ang magboat ta maning ta na? Abir, magpaitā ong yamen ta milagro bilang pamatod ang yawa may aotoridad mo!”

¹⁹ Siminabat si Jesus, “Gebalen mi tang timplong na ig ong teled ta tolong kaldaw, ipa-dengo sing oman.”

²⁰ Ganing tang mga pangolokolo, “Abaw! Inayo lamang! Epat ang polok may enem ang takon tang boat tang Timplong na! Oman ganinga ipa-deng mo si ong teled ta tolong kaldaw lamang?”

²¹ Piro ang timplong nang agganingen ni Jesus anday doma kondi ang sinangoni na. ²² Animan asing pagaboi nang oman, don nademdeman tang mga sinagpan na tang inaning nang asi. Ig namagparet tanira ang matod kaman tang na-tang ong Kasolatan ig ang inaning na mismo tenged ong sadili na.

Gata-wanan ni Jesus tang onopay ga-tang ong popotokon ta taw

²³ Mintras don pa si Jesus ong Jerusalem asing Pista tang Pagta-lib tang Anghil, yading mga taw ang namagto ra ong nandia asing pagaita nira tang mga milagrong

---

§ 2:17 2:17 Salmo 69:9

agboaten na. ²⁴ Piro si Jesus indi nagtalig ong nira, tenged gata-wanan na ta mo-ya tang ogali tang tanan ang mga taw. ²⁵ Belag ta kaministiran ang begen pa tanandia natetenged ong maski sinopa, tenged gata-wanan na tang onopay ga-tang ong mga popotokon nira.

3

Ang inaning ni Jesus ong ni Nicodemo

¹ May tatang pangolokolo ong mga Judio ang aran na si Nicodemo. Mimbrow tanandia tang gropong aggoyan ta Pariseo.* ² Tatang labi, napaning tanandia ong ni Jesus ig minaning, “Rabi,† gata-wanan amen ang yawa tatang maistro ang nagalin ong Dios, tenged anday taw ang mapagboat tang mga milagrang agboaten mo mga ang Dios anda ong nandia.”

³ Siminabat si Jesus, “Ong kamatodan, anday taw ang poiding ma-pen ong inadian tang Dios mga indi tanandia ipanganang moman.”‡

⁴ Piro ganing si Nicodemo, “Monopa ipanganang moman tang tatang taw mga mabael da? Mabalik bato ong sian tang nanay na para ipangana sing moman?”

⁵ Ganing si si Jesus, “Agganingo ong nio tang kamatodan: Mga ang tatang taw indi ipangana ong wi ig ong Ispirito Santo, indi tanandia ma-pen ong inadian tang Dios. ⁶ Ang kaboi ta pagalin ong mga ginikanan ta, piro ang kaboiing ispiritoal pagalin ong Ispirito tang Dios. ⁷ Animan dapat india mabereng ong inaningo ong nio ang yamo kaministiran ang ipanganang moman.

---

* 3:1 3:1 Ang mga “Pariseo” tatang gropo ta mga taw ong simban tang mga Judio. Telekan ka ong Bokabolario. † 3:2 3:2 Ang “Rabi” tatang bitalang Hebreo, ang maliag yaning “Maistro.” ‡ 3:3 3:3 Ang bitalang “ipanganang moman,” poidi kang maliag yaning: ipangana ong gaem ang pagalin ong dibabaw.

⁸ Ang Ispirito tang Dios pario tang mageyep. Tened ang mageyep geyep maski ong aypa galiag ang meyep. Gabayan ta ang geyep, piro indi ita gatako mga ong aripa pagalin obin ong aripa paning. Maning ka atan tang tanan ang agtoldan tang kaboing pagalin ong Ispirito. Matod ang gainabo, maski indi gaintindian ta.”

⁹ Ganing si Nicodemo, “Monopa si?”

¹⁰ Ganing ka si Jesus, “Angay? Yawa, ilaladoang manigtoldok ong mga Israelita, oman indi gaintindian mo tang mga bagay ang na? ¹¹ Agganingo ong nio, ang mga bagay ang agpatako amen ong nindio yay ang mga bagay ang gata-wanan amen ig inita amen mismo. Piro yamo, indi amo pamagparet ong mga agbabalita amen. ¹² Mandian, mga indi paretan mi tang mga inaningo ong nindio natetenged ong gainabo tarin ong kalibotan, mono amo pa bato magparet mga begen amo yen tang natetenged tang don ong langit? ¹³ Anda enged ay naka-yat ong langit poira lamang ong napababak ang nagalin ong langit, ang yay yo, ang Ana ta Taw.”

¹⁴ Ig mga monopa pinalawig ni Moises ong posti tang magang ma-kal ang bindoat na ong saway, asing don tanira ong logar ang anday gistar ang taw,[§] maning ka ta si kaministiran ang ipalawig tang Ana ta Taw ong kros, ¹⁵ agod ang maski sinopay magto ong nandia, magkatinir ta kaboing anday kataposan. ¹⁶ Animan, tened lamang ong mabael ang paggegma tang Dios ong mga taw ong kalibotan, sindol na tang bogtong ang Ana na, agod ang

---

§ 3:14 3:14 Ang istoriang narin mabasa ta ong Bilang 21:4-9.

maski sinopay magto ong nandia indi mapatay,* kondi magkatinir ta kaboing anday kataposan. ¹⁷ Tened indi pinapaning tang Dios tang Ana na tarin ong kalibotan para sintinsian na tang mga taw, kondi sinobol tanandia agod tened ong kamatayen na, malibri tang mga taw ong silot ang para ong mga kasalanan nira.

¹⁸ Animan ang taw ang pagto ong Ana tang Dios, indi ra sintinsian ang silotan ang anday kataposan. Piro ang indi magto ong nandia, nasintinsian dang lagi ang silotan ta maning ta si tened indi tanandia nagto ong bogtong ang Ana tang Dios. ¹⁹ Silotan tanira tened napaning tarin ong kalibotan tang tolok, piro pinalabi nira tang kaboi ong maki-lep mas pa ong mayag, tened anday sasayod tang mga boat nira. ²⁰ Ang taw ang pagboat ta malain indi galiag ong mayag. Agpalawid tanandia ong tolok agod indi mabisto tang mga boat nang malain. ²¹ Piro ang taw ang pangaboi ang pagosoy ong kamatodan, agpalenget ong tolok agod itaen ong mga agboaten na ang tanandia pagtoman ong Dios.†

Si Jesus mas alawig pa ong ni Juan ang Manigboniag

²² Pagatapos ta si, namansipaning da Jesus may ang mga sinagpan na ong probinsia tang Judea. Don tanira nagtinir ta pirapang dominggo ang pamagboniag ong mga taw. ²³ Si Juan, pagboniag ka ong Enon, tatang logar ang alenget ong Salim, tened yading wi don. Sigi lamang

---

* 3:16 3:16 Ang maliag yaning tang bitalang “indi mapatay” ay maski mapatay tang mga sinangoni tang mga pamagto ong ni Jesus, indi i-lek tang mga kalag nira ong impirno, don ong dobalang kaboi. Don tang talsing gapoy ang anday kataposan, ig don ibanggil tang mga taw ang indi pamagto agod silotan asta ong tanopa, pario tang sinolat ong Apokalipsis 20:14-15. † 3:21 3:21 Poidi kang maliag yaning: agpalenget ong tolok agod itaen nga ang pagboat na ta mo-ya tened lamang ong tabang tang Dios.

tang paning tang mga taw ong ni Juan para magpaboniag
²⁴ Na asing si Juan indi pa gapriso.

²⁵ Mandian, ang mga sinagpan ni Juan pagigdisko-
 sion da ong tatang masig ka Judio nira don natetenged
 mga monopa tang tamang pagrilimpion agod magi-
 mong limpio tang tatang taw ong pama-dek tang Dios.

²⁶ Animan namansipanang tanira ong ni Juan ig minaning
 ong nandia, “Rabi, gademdeman mo tang taw ang aroman
 mo asing dona ong dobali tang soba tang Jordan? Ang taw
 ang pinatako mo ong mga taw? Pagboniag ka tanandia ig
 ang tanan ang mga taw don da ong nandia pamansipan-
 ing!”

²⁷ Siminabat ka si Juan, “Maski sinopang taway, anda
 engaged ay podir na mga belag tang Dios tang magtorol ong
 nandia. ²⁸ Mga tistigos amo mismo ong inaningo ang be-
 lag ta yo tang Cristo, kondi yo tang sinobol tang Dios ang
 tongkaw ong nandia. ²⁹ Pario mga may karasalen. Ang
 babay ang karasalen para lamang ong laling pakasalan na.
 Ang abay ang lali ke-deng ang pamasì lamang ig dorong
 kalipay na ang gaba-yan na tang bosis tang tangay nang
 agkasalen.† Yo, maningo ka ta si mandian ang bogos
 tang kalipayo. ³⁰ Ig mandian kaministiran ang mas ilalaen
 tanandia ig yo dapat ipababak da.”

Si Jesus tang nagalin ong langit

³¹ Ang nagalin ong dibabaw makagagaem ong tanan.
 Ang nagalin ong tanek taga tanek ka engaged ig pamalita
 tang natetenged lamang ong mga bagay tarin ong tanek.
 Piro tanandia ang nagalin ong dibabaw, yay ang maka-
 gagaem ong tanan. ³² Pagpamatod tanandia natetenged

---

† 3:29 3:29 Poidi kang ila-ted ong Agutaynen ang maning ta na: Ang abay
 ang lali paggelat lamang ong pagkabot tang tangay nang karasalen, ig dorong
 kalipay na ang gaba-yan na ra tang bosis na.

ong inita na ig naba-yan na don, piro anday magparet ong mga agbibitala na. ³³ Piro ang sinopay pagparet ong mga bitala na, pagpamatod nga ang Dios mataligan. ³⁴ Tenged ang sinobol tang Dios, poros bitala tang Dios mismo tang agsasayod na. Tenged bogos tang pagtorol tang Dios tang Ispirito na ong nandia. ³⁵ Ang Tatay, aggegman na ta mo-ya tang Ana na ig inintriga na ong kalima na tang tanan ang bagay. ³⁶ Ang taw ang pagto ong Ana tang Dios, ong nandia ra tang kaboing anday kataposan. Piro ang indi magtoman ong Ana tang Dios indi enged magkatinir tang kaboing asi, kondi silotan tanandia tang Dios asta ong tanopa.[§]

4

Si Jesus ig ang babay ang Samaritana

¹ Mandian nabalitan tang mga Pariseo ang mas yadi ra tang mga taw ang pamagosoy ig pamagpaboniag ong ni Jesus kaysa ong ni Juan. ² Piro ong matod belag ta si Jesus mismo tang pagboniag kondi ang mga sinagpan na. ³ Animan asing pagatako da Jesus ang naba-yan da tang mga Pariseo, namagalin tanira ong Judea para magbalik ong Galilea. ⁴ Ong pagbalik nira don, kaministiran ang toma-lib tanira ong probinsia tang Samaria.

⁵ Asing tata-lib da tanira ong Samaria, gingabot da tanira ong tatang lansangan ang aggoyan ta Sicar. Ang logar ang na alenget ong tanek ang pinatobli ni Jacob ong ana nang si Jose asing tokaw. ⁶ Tarin ong tanek ang na itaen tang bobon ni Jacob. Mandian, tenged ko-to ra tang kaldaw ig agpilyan da si Jesus ong pagpanaw na, kiminarong tanandia ong binit tang bobon ang asi.

---

§ 3:36 3:36 “silotan tanandia tang Dios asta ong tanopa.” Maliag yaning, silotan tanandia don ong impirno, ang anday kataposan.

⁷ Mintras kakarong don, may tatang babay ang Samaritana ang kiminabot para manoro ta wi. Ganing si Jesus ong babay, “Poidio kang mainem ta wi?” ⁸ Ang oras ang asi, ang mga sinagpan na don da ong lansangan ang pamamakal ta mapangan nira.

⁹ Oman, ganing tang babay ang siminabat, “Angay pama-dola ta wi ong yen? Yawa tatang Judio, ig yo Samaritanao!” Maning ta si tang sabat na tenged ang mga Judio indi pamanapet ong mga Samaritano.*

¹⁰ Ganing si oman si Jesus ong babay, “Mga gata-wanan mo rin lamang mga onopa tang agto-dol tang Dios, ig mga sinopa nang pama-dol ong nio ta wi, yawa pa rin tang mama-dol ong yen, ig oldana yen ta wing pagtorol ta kaboi.”

¹¹ Siminabat tang babay, “Magino, dorog kadalem tang wing na ig anday garong mo. Ong aria pa mangomit tang wing agganingen mo pagtorol ta kaboi? ¹² Maliag mong yaning, yawa sobra pa ong kamepet-mepetan tang si Jacob? Tanandia tang nagpatobli tang bobon ang na ong yamen, ig tanandia mismo nanginem tarin, asta ang mga ana na ig mga ayep na.”

¹³ Ganing si Jesus ang siminabat, “Ang maski sinopay manginem ong wing na, koawen ang oman. ¹⁴ Piro ang manginem tang wing i-dolo, indi ra moman ang koawen. Tenged ang wing i-dolo magimong pario ong wing mabod ang bobolik ong nandia ig magtorol ta kaboing anday kataposan.”

¹⁵ Animan minaning tang babay ong ni Jesus, “Magino, mga maning don, olday ka tang wing agganingen mo,

---

* 4:9 4:9 Masiadong dibabak tang pama-dek tang mga Judio ong mga Samaritano. Agbibilang nira lamang ang mga taw ang maboling ig mapinagtalaken tenged indi pamagtoman ong mga kaogalian tang mga Judio. Telekan ka ong Bokabolario, ong “Samaria.”

agod indio ra koawen, ig agod indio ra magbalik-balik tarin ang manoro.”

¹⁶ Ganing si Jesus, “Molika ra, komiten mo tang katawa mo, ig e-lan mo tarin.”

¹⁷ Piro ganing tang babay, “Anday katawao.”

Ganing ka si Jesus, “Tama kaman tang inaning mong anday katawa mo. ¹⁸ Tened lima ra tang nagimong katawa mo, ig ang ka-pen mo mandian belag ta matod ang katawa mo. Animan matod kaman tang inaning mong asia.”

¹⁹ Ganing tang babay, “Magino, yawa sigoro tatang propita! Mane-mao kay ong nio. ²⁰ Ang mga kamepet-mepetan amen agtowan nira tang Dios ig pamagtorol tang mga bolontad nira tarin ong bokid ang na. Piro yamong mga Judio, ganing amo ang mga taw dapat mamagsimba ig mamagbolontad ong Dios don lamang ong Jerusalem.”

²¹ Ganing si Jesus, “Magpareta ong agganingo, babay. Komabot tang oras ang belag da ta tarin ong bokid ang na obin maski ong Jerusalem tang palagsimban tang mga taw ong Dios ang Tatay. ²² Yamong mga Samaritano, indi gailala mi tang Dios ang agtowan mi. Piro yaming mga Judio gailala amen tanandia, tened ang maglibri ong tanan ang taw magalin ong mga Judio. ²³ Piro kakabot da tang oras ig ya ray na nga ang matod ang pamagto ong Dios ang Tatay mamagto ong tabang tang ispirito† ig sigon ong kamatodan. Tened maning atan tang galiagan ang itaen na ong mga pamagto ong nandia. ²⁴ Ang Dios ay ispirito, animan ang mga pamagto ong nandia kaministiran mamagto ong tabang tang ispirito ig sigon ong kamatodan.”

---

† 4:23 4:23-24 “ong tabang tang ispirito.” Poidi kang maliag yaning: ong tabang tang Ispirito na.

²⁵ Ganing tang babay ong ni Jesus, “Ang gata-wanano, komabot tang Mesiyas ang aggoyan ta Cristo. Ong pagkabot na, tanandia tang magpaintindi ong yaten tang tanan ang mga bagay.”

²⁶ Ganing si Jesus, “Yo, ang pagigampang ong nio, yay ang ganingen mong komabot.”

²⁷ Pagabitala lamang ni Jesus ta si, ya kay ang pagkabot tang mga sinagpan na nagalin ong lansangan. Pisan tani-rang nangabereng asing itaen nira si Jesus ang pagigampang ong tatang babay.† Piro maski tata ong nira anday nane-ma mga onopay kaministiran na obin angay pagigampang si Jesus ong nandia.

²⁸ Animan dayon ang bino-wanan tang babay tang tereldan na ta wi, ig dali-daling nagbalik ong lansangan. Ganing ong mga taw don, ²⁹ “Dalien mi, tomabid amo ong yen! May taw baya don ang gata-wanan na tang tanan ang naboatano. Tanandia ra bato tang Cristo?” ³⁰ Animan ang mga taw namansipanaw da paning ong ni Jesus.

³¹ Mandian, ang mga sinagpan ni Jesus sigi tang sigir ong nandia ang ganing, “Maistro, mamangana ra.”

³² Piro siminabat si Jesus, “Yo may pamanganong indi gata-wanan mi.”

³³ Animan namagtere-ma te-man tang mga sinagpan na ang ganing, “Onopa bato, may nagtorol ong nandia ta pamangan?”

³⁴ Piro ganing si Jesus ong nira, “Ang pamangano anday doma, tomaneno tang kaliagan tang Dios ang nanobol ong yen ig taposono tang agpaboat na ong yen.

³⁵ “Ganing amo mismo, ‘Epat pang bolan ba-lo tang pangangayeg.’ Piro agganingo ong nindio, pangangayeg da mandian. Torongan mi tang dorong mga taw ang

---

† 4:27 4:27 Belag ta ogali tang mga Judio ang manapet tang lali ong tatang babay ang belag ta katawa na.

pamansikabot![§] Mga ong arayegen pa, lotok dang pisan ig listo rang ayegen. ³⁶ Ang mga manigayeg solan da tang Dios, ig ang mga taw ang yay ang aggayegen nira oldan na ta kaboing anday kataposan. Ong maning don, ang mga pamagloak tang bitala tang Dios ig ang pamangayeg tang borak na delelengan ang mamagkalipay. ³⁷ Animan matod kaman tang agganingen nga ‘Ang doma manigloak, ang doma manigayeg.’ ³⁸ Sinobol amo yen ang mangayeg ta belag ta lindoak mi. Doma tang nagbedlay, piro yamo tang pangayeg tang binedlayan nira.”

³⁹ Mandian, yading mga Samaritano ong logar ang asi tang namagto ong ni Jesus tenged ong pamatod tang babay ong nira ang ganing, “Bineg na ong yen tang tanan ang naboatano.” ⁴⁰ Ig pagakabot tang mga Samaritano don ong ni Jesus, inawidan nira tanandia ang magtinir kang lagi don ong logar nira. Animan nagtinir si Jesus don ta doroang kaldaw.

⁴¹ Ig mas yadi pang namagto ong nandia tenged ong pagtoldok na ong nira. ⁴² Asing ori ra, ganing tanira ong babay, “Mandian pamagto ami ra ong nandia belag lamang ta tenged ong binalita mo, kondi nabasi ami ra mismo ong mga bitala na. Ig gata-wanan amen da ang tanandia kaman tang Maniglibri tang mga taw ong kalibotan.”

Pinao-ya ni Jesus tang ana tang tatang opisialis

⁴³ Pagata-lib tang doroang kaldaw, nagalin da don si Jesus ig napaning ong probinsia tang Galilea. ⁴⁴ Tenged si Jesus mismo minaning dang laging ang tatang propita indi aggilalaen tang mga kasimanoa na. ⁴⁵ Asing pagakabot na ong Galilea, ang mga taw don masinlo tang

---

§ 4:35 4:35 “Torongan mi tang dorong mga taw ang pamansikabot!” Ong bitalang Grigo: “Telekan mi tang mga koma!”

pagrisibi nira ong nandia. Tened asing Pista tang Pagtali tang Anghil, don ka tanira ong Jerusalem ig inita nira tang tanan ang bindoat na don.

⁴⁶ Oman, napaning sing oman si Jesus ong Cana, sakep tang Galilea, ong logar ang don bindoat nang bino tang wi tanopa sia. Mandian, don ong Capernaum, ang sakep ka tang Galilea, may tatang opisialis tang gobirno tang Roma, ang ana nang lali pagmasit. ⁴⁷ Asing mabalitan nang si Jesus nabalik da ong Galilea ang nagalin ong Judea, dayon ang pinaningan na. Nagpakiloy tanandia ang paningan kay ni Jesus tang ana na para pao-yaen, tened agpakamo-kamo ra. ⁴⁸ Ganing si Jesus, “Mintras indi amo gaita ta milagro ig mga makabebereng ang mga bagay, indi amo mamagto ong yen.”

⁴⁹ Piro ganing tang opisialis, “Magino, maytara! Mapatay da tang ana!”

⁵⁰ Siminabat si Jesus ong nandia, “Molika ra. Nago-ya ra tang ana mo.” Nagparet tang opisialis ang matod tang inaning ni Jesus, animan dayon dang napanaw ang molik ong Capernaum.*

⁵¹ Pagaramal, asing don pa lamang ong dalan, binagat da tanandia tang mga torobolon na ig binalitan nira ang mo-ya ra tang ana na. ⁵² Animan nane-ma tanandia mga onopang orasay nago-ya. Ganing tanirang siminabat, “Nongapon pang ala ona tang apon pinoasan tang kinit na.”

⁵³ Ig nademdeman nang asing oras kang asi mismo ya kay ang paganing ong nandia ni Jesus, “Mo-ya ra tang ana

---

* 4:50 4:50 Ang distansia magalin ong Cana ang paning ong Capernaum mga tolompok may doroang kilometro. Asing timpong asi, anda pay tarayan ong takat. Ang mga taw papanaw lamang obin tatay ong asno obin domang ayep.

mo.” Animan tanandia ig ang tanan ong pamalay-balay na namagto ra ong ni Jesus.

⁵⁴ Na yay ang yadoang milagrong bindoat ni Jesus ong Galilea, pagapagalin na ong probinsia tang Judea.

5

Pinao-ya ni Jesus tang tatang taw ong Betesda

¹ Pagatapos ta si, pista si tang mga Judio, animan napaning sing oman si Jesus ong siodad tang Jerusalem.

² Don ong Jerusalem, may parandigoan tang mga taw ang aggoyan ta Betesda mga ong bitalang Hebreo. Ang parandigoan ang na, alenget ong tatang porta tang padir ang lomboa ong siodad. Ang goy ong portang asi ay Porta tang Karniro. Ong palibot tang parandigoan ang na, may lima nga balay-balayan ang palasirongan. ³ Dorong mga taw ang sari-saring masit nira tang pamaglobog-lobog lamang tarin, pario tang mga boray, mga piang, ig mga paralizado. [Pamagelat tanirang komaliek tang wi ⁴ tenged teta tataboan tang anghil tang Dios ig pagkalo-kalo tang wi. Ang ma-kaw ang tomogbo ong wi mga matapos ang kalo-kalon tang anghil ay mago-ya ono maski onopay masit na.]*

⁵ Mandian, don may tatang lali ang tolong polok may walo rang takon tang masit na. ⁶ Inita ni Jesus tang laling asi ang lolbog da lamang ig gata-wanan nang lagi ang doro rag kaboay tang masit na. Animan sine-ma tanandia ni Jesus ang ganing, “Onopa? Galiliagang mago-ya?”

⁷ Siminabat tang lali, “Ee, Magino, galiliago ka rin. Piro mga makalo-kalo ra tang wi anda kay magalsa ong yen

---

* ^{5:4} ^{5:4} Ang birsikolong na indi itaen ong tanan ang mga lomang kopia tang mga sagradong kasolatan ong bitalang Grigo.

ang pababak. Pira rang bisis ang pagprosigiro ra rin ang paning ong wi piro may ga-kaw kang pirmi ong yen.”

⁸ Ganing si Jesus ong nandia, “Kendenga, takanen mo tang aglobogan mo, ig panawa.” ⁹ Lagi-lagi nago-ya tang taw ig dayon dang sinakan na tang lolbogan na ig napanaw.

Ang kaldaw ang asi Kaldaw ang Igperenay. ¹⁰ Animan ganing tang mga pangolokolong Judio ong taw ang asing pinao-ya, “Hoy! Kaldaw ang Igperenay† mandian! Kontra ong Katobolan ang magtakana tang lolbogan mong asia!”

¹¹ Piro siminabat tang taw, “Ang taw ang nagpao-ya ong yen yay ang minaning ong yen ang takaneno tang lolbogano ig pomanaw.” ¹² Sine-ma nira tanandia, “Sinopa tang taw ang asing nagtobol ong nio?”

¹³ Piro indi nailala tang taw mga sinopa sing nagpao-ya ong nandia tenged napalipat da si Jesus ong kadodoron ta taw.

¹⁴ Pagata-lib ta na, inita ni Jesus ong Timplo tang taw ang pinao-ya na ig ganing ong nandia, “Mandian mo-yā ra. Animan india ra magboat ta kasalanan, itaben mas grabi pa tang mainabo ong nio.”

¹⁵ Oman dayon dang nagalin tang taw ig napaning ong mga pangolokolo ong mga Judio. Bineg na tanira ang si Jesus tang nagpao-ya ong nandia. ¹⁶ Tenged tarin, inimpisan dang inakigan ig pinaliwagan nira si Jesus tenged nagpao-ya tanandia ong Kaldaw ang Igperenay.

¹⁷ Piro siminabat si Jesus ong nira, “Ang Tatayo indi agpenay ong mga agboaten na, animan yo pagpadayono ka ong mga agboateno.”

¹⁸ Tenged ong binitalang asi ni Jesus, mas namagprosigir tang mga pangolokolong Judio ang ipapatay tanandia,

---

† 5:10 5:10 Para ong mga Judio, bawal ang magobra ong Kaldaw ang Igperenay, maski ge-ley lamang ang mga bagay.

belag lamang ta tenged agkontraen na tang agbawalen nira mga Kaldaw ang Igperenay, kondi ganing pa tanandia nga ang Dios ay Tatay na. Ig ong maning don agpatepeng na tang sadili na ong Dios.

Ang aotoridad tang Ana tang Dios

¹⁹ Animan ganing si Jesus ong mga pangolokolo ong mga Judio, “Ong kamatodan, yo, ang Ana tang Dios, anday maboato mga ong sadilio lamang. Ang agboateno lamang ay ang aggitaenong agboaten tang Tatayo. Ang onopay agboaten tang Dios ang Tatay, ya kay ang agboaten tang Ana. ²⁰ Tenged yo, agmaleno ta mo-ya tang Tatayo, ig agpaita na ong yen tang tanan ang agboaten na. Ig mas sobra pa ong mga bagay ang nang inita mi ra tang ipaboat na ong yen, agod pisan among mangabereng. ²¹ Ang Dios ang Tatay pagboi ong mga patay, ig yo, ang Ana na, maning ka ta si boieno ka tang maski sinopa ang galiliaganong boien. ²² Belag lamang ta sia, ang Tatayo indi pagosgar ong maski sinopa, kondi yo tang sindolan na ta podir ang magosgar, ²³ agod yo, ang Ana na, galangeno tang tanan ang taw, pario tang paggalang nira ong nandia. Ang indi paggalang ong Ana tang Dios, indi ka paggalang ong Dios ang Tatay ang yay ang nanobol ong Ana na.

²⁴ “Agganingo ong nindio, ang sinopay pamasi ong yen ang mga bitala ig pagparet ong nanobol ong yen, ong nandia ra tang kaboing anday kataposan. Indi ra tanandia sintinsian tang Dios ta kamatayen tenged nalibri ra tanandia ong gaem tang kamatayen ig nasakepan da tang kaboi. ²⁵ Piro tandan mi na: Komabot tang oras, ig ya ray na, ang mga taw ang midio patay ong pama-dek tang Dios, maba-yan nira tang bosis tang Ana tang Dios. Ig ang magparet maboi ka engaged. ²⁶ Ang Dios ang Tatay may gaem na ang magtorol ta kaboi. Ig yo, ang

Ana na, sindolano ka nandia ta gaem ang magtorol ta kaboi ong mga taw. ²⁷ Sinodolano ka nandia ta podir ang magosgar ong tanan, tenged yo tang nagimong Ana ta Taw. ²⁸ Dapat indi amo mangabereng ong agganingo, tenged komabot ka enged tang oras ang maba-yan tang mga patay tang bosiso ²⁹ ig mamambangon ang magalin ong mga limbengan ong nira. Ang tanan ang namagboat ta mo-ya oldan ta kaboing anday kataposan, ig ang tanan ang namagboat ta malain silotan asta ong tanopa.”

Ang mga pamagpamatod natetenged ong ni Jesus

³⁰ Ganing pa si Jesus, “Mga ong sadilio lamang anday maboato. Pagosgaro kaman piro sigon ong agto-toldok tang Tatayo ong yen. Animan mato-lid tang pagorosgareno, tenged belag ta sadiling kaliagano tang agboateno, kondi ang kaliagan tang Dios ang yay ang nanobol ong yen.

³¹ “Mga yo lamang tang pagpamatod natetenged ong sadilio, dapat indi pareten mi. ³² Piro may domang pagpamatod natetenged ong yen, ig gata-wananong matod tang agganing na. ³³ Yamo mismo tang nanobol ta mga taw ong ni Juan, ig tanandia nagbeg tang kamatodan natetenged ong yen. ³⁴ Belag ta maning ang kaministirano pa tang pagtistigo ta taw. Agpademdemo lamang ong nindio tang inaning ni Juan tenged ong yen. Balampa pareten mi agod malibri amo. ³⁵ Si Juan, ang kalimbawan na midio tatang tolok ang de-kal ig nagtorol ta kayagan. Ig maski indi lamang naboay, inambengan amo ta mo-ya ong pagpāyag na ong nindio. ³⁶ Piro may pamatod pa enged natetenged ong yen ang mas pa ong pamatod ni Juan, ig ya ray na: Ang mga bagay mismong agboateno ang agpaboat ong yen tang Dios ang Tatay. Sia ya enged tang pagpamatod ang tanandia tang nanobol ong yen.

³⁷ Ig ang Dios ang Tatay ang nanobol ong yen, tanandia mismo pagpamatod ka natetenged ong yen. Maski tanopa indi enged inita mi tanandia ig indi naba-yan mi tang bosis na. ³⁸ Indi ka ga-tang ong kinaisipan mi tang mga bitala na, tenged indi amo pamagparet ong yen, ang yay ang sinobol na. ³⁹ Ang agboaten mi lamang, aggosisaen mi ta mo-ya tang Sagradong Kasolatan tenged kalaom mi don mata-wanan mi mga mono amo pa magkatinir ta kaboing anday kataposan. Ong kamatodan, ang Kasolatan mismo pagpamatod natetenged ong yen, ⁴⁰ piro indi amo pa ka enged galiliag ang palenget ong yen agod marisibi mi tang kaboing asi.

⁴¹ “Yo, indio pagtalig ang dayaweno ta mga taw. ⁴² Gailala amo yen ta mo-ya, ig gata-wananong anday paggegma mi ong Dios. ⁴³ Yo, napaningo tarin bilang tatang sinobol tang Tatayo, piro indio rinisibi mi. Piro mga may domang komabot ang indi sinobol na, yay ang risibien mi! ⁴⁴ Sigoradong indi amo mamagto ong yen! Tenged agpalabien mi tang pagdayaw tang kada tata may tata, imbis ang prosigiran mi agod ang tambilog lamang ang Dios tang magdayaw ong nindio. ⁴⁵ Indi amo magisip ang yo tang magtistigo kontra ong nindio ong talongan tang Dios ang Tatay. Belag! Si Moises ang agtaligan mi mismo yay ang magtistigo kontra ong nindio. ⁴⁶ Tenged mga matod ang pamagparet amo ong sinolat ni Moises, dapat mamagparet amo ka rin ong yen, tenged ang mga sinolat ni Moises natetenged ka ong yen. ⁴⁷ Piro indi agpareten mi tang mga sinolat na! Animan sigoradong indi ka paretan mi tang mga agganingo.”

6

*Pinapan ni Jesus tang sobra ong limang ribong taw
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)*

¹ Pagatapos ta si, limina-ted si Jesus ong dobaling baybay tang Talsi tang Galilea ang aggoyan ka ta Talsi tang Tiberias. ² Kadoro-doroan ang mga taw tang namansidaton ong nandia tenged inita nira tang mga milagrong bindoat na ong pagpao-ya na ong mga pamagmasit. ³ Oman, siminakat si Jesus ong tatang bokid, aroman na tang mga sinagpan na, ig don tanira namansikarong. ⁴ Ang oras ang asi galenget da tang pista tang mga Judio ang aggoyan ta Pagta-lib tang Anghil. ⁵ Mandian, pagpanorong ni Jesus, inita na tang kadoro-doroan ang mga taw ang agpapaning ong nira. Animan sine-ma na si Felipe, “Ong ari ita pa bato mabakal ta pamangan para ong mga taw ang asia?” ⁶ Maning ta si tang te-ma ni Jesus ong ni Felipe para lamang sobokan na mga onopa tang sabat na. Piro si Jesus may plano na rang lagi tang onopay boaten na.

⁷ Mandian siminabat si Felipe, “Kadoro! Maski makal ita pa ta tinapay ang kantidad nang rinibo* indi ka engaged magigo, maski tanga lolotad lamang.”

⁸ Oman si Andres, tata ka ong mga sinagpan ni Jesus ig logod ni Simon Pedro, tang naganing, ⁹ “Nani may tatang mola ang may balon nang limang bilog ang tinapay may dorong ang yan. Piro pirara ka engaged ong kadodoron ang na ta mga taw?”

¹⁰ Ganing si Jesus ong mga sinagpan na, “Pakarongon mi tang mga taw.” Marabong tang ibabawen don, animan namansikarong tang tanan ang taw. Ang mga lali lamang limang ribo rang lagi. ¹¹ Oman kinomit ni Jesus tang tinapay ang asi ong mola ig pagapagpasalamat na ong Dios, pinatagtag na ong mga taw ang pamansikarong

---

* 6:7 6:7 Mga ong bitalang Grigo: 200 koartang “dinarario.” Ang 200 dinario pario tang sol ta tatang trabahador ong teled ta walong bolan.

don. Maning ka ta si tang bindoat na ong yan, ig ang tanan ang mga taw namagpagosto tang pangan. ¹² Asing nangaen dang tanan, ganing si Jesus ong mga sinagpan na, “Simeten mi tang nanga-da para indi masayang.” ¹³ Dayon ang sinimet nira, ig nagalin ong limang bilog ang tinapay ang pinapan nira ong mga taw, nanga-mok pa tanira ta tampolok may doroang tiklis.

¹⁴ Asing pagaita tang mga taw ong nang makabebereng ang bagay ang bindoat ni Jesus, ganing tanira, “Na ya ray enged tang Propita ang pinatako asing tokaw ang komabot tarin ong kalibotan.” ¹⁵ Ig tenged gata-wanan dang lagi ni Jesus ang galiliagan nirang boaten tanandia ang adi, nagalin tanandia don ig napaning ong kabobokidan ang tanandia lamang.

*Napanaw si Jesus ong ta-paw tang talsi
(Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52)*

¹⁶ Asing alikarem da, ang mga sinagpan ni Jesus namansipaning ong binit tang baybay. ¹⁷ Namansitay tanira ong bilog nirang mabael para paning ong Capernaum, don ong dobaling baybay. Labi ra ig indi pa gabalik si Jesus ong nira. ¹⁸ Asing don da tanira ong laod, namoirsa ra tang mageyep ig namambabael da tang mga langeb. ¹⁹ Pagabeltay nira ta lima obin enem ang kilometro, inita nira si Jesus ang papanaw ong ta-paw tang talsi, ang agpalenget ong bilog ang agtayan nira. Animan pinangel-dan tanira ta mo-ya. ²⁰ Piro minitala si Jesus ang ganing, “Indi amo meled. Yo na, si Jesus!” ²¹ Dorong kalipay nirang matay da si Jesus ong agtayan nira. Ig pagatay lamang ni Jesus, golpi tanirang nangatampet ong distino nira.

Dinilem si Jesus tang mga taw

²² Pagaramal, don pa ong baybay tang kadoro-doroan ang taw. Gata-wanan dang lagi nira ang si Jesus indi siminabid ong mga sinagpan na asing pagalin nira, tenged inita nira ang tanira lamang tang siminay ong bilog. Ig gademdeman ka nirang ang labing asi anday domang matayan don. ²³ Mandian, may mga bilog ang nagalin ong Tiberias ang namansitampet da don, alenget ong logar ang pinamanganan nira tang tinapay matapos ang nagpasalamat si Jesus ong Dios. ²⁴ Animan asing pagatako tang mga taw ang anda ka don si Jesus asta ang mga sinagpan na, dayon tanirang namansitay ong mga bilog ang asi ig namansipaning ong Capernaum para dilemen nira si Jesus.

Si Jesus tang pamangan ang pagtorol ta kaboi

²⁵ Pagakabot nira ong dobaling baybay, initang lagi nira si Jesus ig sine-ma nira, “Maistro, tanoapa pa tarin?”

²⁶ Siminabat si Jesus ang ganing, “Ong matod, agdilemeno nindio belag ta maning naintindian mi tang mga milagrang inita mi, kondi tenged pinapan amo yen tang tinapay ig nangaelen among tanan. ²⁷ Piro belag tang pamangan ang galangga lamang tang dapat dilemen mi. Ang prosigiran ming dilemen ang pamangan ang indi galangga ang yay pagtorol ta kaboing anday kataposan. Yo, ang Ana ta Taw,[†] tang magtorol ta sia ong nindio, tenged pinamatodan da tang Dios ang Tatay ang yo tang naliliagan na.”

²⁸ Animan namane-ma tang mga taw ong ni Jesus ang ganing, “Onopay boaten amen para matoman amen tang boroaten ang galiliagan tang Dios?”

²⁹ Siminabat si Jesus, “Na ya ang galiliagan tang Dios ang boaten mi: Magto amo ong yen, ang sinobol na tarin.”

[†] 6:27 6:27 “Ana ta Taw” tang goy ni Jesus ong sadili na. Telekan ka ong Bokabolario.

³⁰ Piro ganing sing oman tang mga taw, “Animan onopay maboat mong milagro ang mapaita mo ong yamen agod magparet ami ong nio? ³¹ Asing tokaw ang timpo ni Moises, ang mga kamepet-mepetan ta namamangan ta tatang pamangan ang aggoyan ta ‘manna’[‡] asing don tanira ong logar ang anday gistar ang taw. Pario tang na-tang ong Kasolatan ang ganing, ‘Sindolan na tanira ta pamangan ang nagalin ong langit.’ Ta mandian, yawa onopay niong boaten?”

³² Siminabat si Jesus, “Ong matod, belag ta si Moises tang nagtorol ong nira tang pamangan ang asing nagalin ong langit, kondi ang Tatayo. Ig mandian tanandia ya kay ang pagtorol ong nindio tang matod ang pamangan[§] ang nagalin ong langit. ³³ Tened ang matod ang pamangan ang agto-dol tang Dios, anday doma kondi tanandiang siminaboan ang nagalin ong langit ig pagtorol ta kaboi ong mga taw tarin ong kalibotan.”

³⁴ Animan ganing tang mga taw ong ni Jesus, “Magino, olday ami ka niong pirmi tang pamangan ang asing agganingen mo!”

³⁵ Siminabat si Jesus, “Yo mismo tang pamangan^{*} ang asing pagtorol ta kaboi. Tened ang sinopay lemenget ong yen para magto ong yen, indi ra engaged le-men ig indi ra koawen asta ong tanopa. ³⁶ Piro yamo, pario tang inaningo rang lagi, maski initao ra nindio indi amo pa ka engaged mamagto ong yen. ³⁷ Lemenget engaged ong yen tang tanan ang mga taw ang yintriga ong yen tang Dios ang Tatay. Ig ang maski sinopay lemenget ong yen, indi

---

[‡] 6:31 6:31 Mabasa ta tang istoriang natetenged ong pamangan ang aggoyan ta “manna” ong Exodo 16:1-36. [§] 6:32 6:32 Ang nasolat ong bitalang Grigo belag ta “pamangan” kondi “tinapay.” Tened don ong banoang Israel tinapay tang pamangan nira. ^{*} 6:35 6:35 “pamangan.” Ong bitalang Grigo: tinapay

enged palayaseno. ³⁸ Tened yo siminaboano nagalin ong langit, belag ta maning para boateno tang sadiling kaliagano, kondi ang kaliagan tang nanobol ong yen. ³⁹ Ig ang kaliagan na yay na: Ta-lingano tang mga taw ang inintriga na ong yen agod anday malipat maski tambilog, kondi boieno tanirang tanan ong oring kaldaw. ⁴⁰ Tened ang galiliagan tang Tatayo, magkatinir ta kaboing anday kataposan tang tanan ang mailala ig magto ong yen, ang Ana na. Ig boieno tanirang moman ong oring kaldaw.”

⁴¹ Mandian, ang mga Judio pamagmoro-moro tened ong inaning ni Jesus ang tanandia ono tang pamangan ang nagalin ong langit. ⁴² Ganing tanira, “Onora? Si Jesus ka lamang asia, ang ana ni Jose! Gailala ta ka ngani tang mga ginikanan na! Angay ganing tanandia mandian nagalin ono tanandia ong langit?” ⁴³ Sinabat tanira ni Jesus ang ganing, “Indi amo ra mamagmoro-moro atan. ⁴⁴ Anday taw ang malenget ong yen poira lamang mga e-lan tanandia tang Tatay ang yay ang nanobol ong yen. Ig ang mga lemenget ig magto ong yen, tanira tang boieno ong oring kaldaw. ⁴⁵ Nasolat ong libro tang mga propita ang ganing, ‘Ang tanan ang taw toldokan tang Dios.’† Animan ang tanan ang mamamasi ig mamagadal ong Tatay mamansilenget ong yen. ⁴⁶ Indio ganing ang may taw ang naita ra ong Dios ang Tatay. Yo ang nagalin ong Dios, yo lamang tang naita ong nandia.

⁴⁷ “Ong kamatodan, ang taw ang pagto ong yen, ong nandia ra tang kaboing anday kataposan. ⁴⁸ Tened yo tang pamangan‡ ang pagtorol ta kaboi. ⁴⁹ Ang mga kamepet-mepetan mi namamangan tang pamangan ang aggoyan ta ‘manna’ asing don tanira ong logar ang anday gistar ang taw, piro nangapatay pa ka enged tanira. ⁵⁰ Piro

---

† 6:45 6:45 Isaias 54:13 ‡ 6:48 6:48 “pamangan.” Ong bitalang Grigo: tinapay

ang pamangan ang agganingeno mandian, sia yay ang matod ang pamangan ang napababak nagalin ong langit, ig ang maski sinopay mamangan ta narin indi enged mapatay. ⁵¹ Yo yay ang pamangan ang asing pagtorol ta kaboi ang napababak nagalin ong langit. Ang maski sinopay mamangan ta narin, maboi asta ong tanopa. Ang pamangan ang narin anday doma kondi ang yen ang sinangoni, ig na ibolontado agod magkatinir ta kaboi tang mga taw tarin ong kalibotan.”

⁵² Pagabasi ta narin tang mga Judio, dayon dang namagdiskosionan ta mo-ya. Ganing tanira, “Onora ka? Monopa bato i-dol tang taw ang na tang sinangoni na ong yaten para panganen ta?”

⁵³ Animan siminabat si Jesus, “Yo, ang Ana ta Taw, ganingo ong nindio: Mga indi amo mamangan tang yen ang sinangoni ig indi manginem tang yen ang dogo, indi amo enged magkatinir ta kaboing anday kataposan.

⁵⁴ Piro ang maski sinopay pamangan tang yen ang sinangoni ig panginem tang yen ang dogo, yay ang may kaboi nang anday kataposan, ig boieno ong oring kaldaw.

⁵⁵ Tened ang yen ang sinangoni ig ang yen ang dogo yay ang matod ang pamangan ig irinemen. ⁵⁶ Ang maski sinopay pamangan tang sinangonio ig panginem tang yen ang dogo, na-pen da ong yen, ig yo ya ka ong nandia.

⁵⁷ Ang Dios ang Tatayo ang nanobol ong yen yay ang agpagalanan tang kaboi,[§] ig gaboio tenged ong nandia. Maning ka ta si, ang sinopay pamangan tang yen ang sinangoni, maboi ka tanandia tenged ong yen. ⁵⁸ Yo tang matod ang pamangan ang napababak nagalin ong langit. Ang pamangan ang na belag ta pario tang manna ang

---

§ 6:57 6:57 Ang mga bitalang na, poidi kang ila-ted ong Agutaynen ang maning ta na: Ang Dios ang Tatay ang boi tang nanobol ong yen.

pinangan tang mga kamepet-mepetan mi asing tokaw. Namamangan tanira ta si piro nangapatay pa ka enged. Piro ang maski sinopay mamangan ong yen, maboing anday kataposan.”

⁵⁹ Ang mga bagay ang narin inaning ni Jesus asing pagtoldok tanandia ong simban tang mga Judio* don ong Capernaum.

Ang mga bitalang pagtorol ta kaboi

⁶⁰ Naba-yan narin tang mga taw ang pirming paman-sitabid ong ni Jesus, ig yadi ong nira tang ganing, “Kaparti ka tang mga agbibitala nang na! Sinopa lamang ay magparet ong nandia?”

⁶¹ Maski anday nagbeg ong ni Jesus, gata-wanan na ang pamagmoro-moro tang mga sinagpan na.† Animan ganing tanandia, “Angay? Parti ong pamasi mi tang inaningong asia? ⁶² Mono amo pa bato mga itaen mi tang Ana ta Taw ang agpadibabaw pabalik ong pinagalinan na?

⁶³ Ang Ispirito tang Dios yay ang pagtorol ta kaboi, belag ta sinangoni ta taw, tenged sia anday gaem na. Ang mga agbibitalao ong nindio pagalin ong Ispirito ig mapagekel ong nindio ong kaboing anday kataposan. ⁶⁴ Piro ang doma ong nindio indi pamagto ong yen.” Minaning si Jesus ta si tenged gata-wanan nang lagi, mimpisa pa asing primiro, mga sinopay indi mamagto ig mga sinopa tang magtraidor ong nandia. ⁶⁵ Ig ganing pa tanandia, “Yay sia animan minangingo ong nindio, anday taw ang malenget

---

* 6:59 6:59 Ang goy ong simban tang mga Judio ay “sinagoga.” Telekan ka ong Bokabolario, ong “Sinagoga.” † 6:61 6:61 Ang mga sinagpan ni Jesus belag ta maning ang tampolok lamang may doroa, kondi asta ang domang taw ang pirming pamansitabid ong nandia. Ang bitalang “sinagpan,” mga ong Tagalog yay ang “alagad.”

ong yen poira lamang mga sia tang kaliagan tang Dios ang Tatay.”

⁶⁶ Impisa don yadi ra ong mga sinagpan ni Jesus tang namampabelag ig indi ra namansitabid ong nandia.

⁶⁷ Animan sine-ma ni Jesus tang tampolok may doroang apostolis na, “Yamo, galiag amo ra kang magalin?”

⁶⁸ Ang siminabat si Simon Pedro, “Gino, ong nino ami pa oman paning? Yawa lamang tang pagtoldok tang mga bitalang pagtorol ta kaboi. ⁶⁹ Pamagto ami ra ong nio ig gata-wanan amen da ang yawa tang Sagradong Ana tang Dios.”

⁷⁰ Ganing si Jesus, “Matod ang yamong tampolok may doroa tang piniliko. Piro ang tata ong nindio sinled ta dimonio.” ⁷¹ Ang agpataman ni Jesus ay si Judas, ang ana ni Simon Iscariote. Tenged maski kabilang si Judas ong tampolok may doroang sinagpan na, tanandia yay ang magtraidor ong ni Jesus ong ori.

7

Indi namagto ong ni Jesus tang mga logod na

¹ Pagatapos ta si, linibot-libot ni Jesus tang bilog ang probinsia tang Galilea. Indi naliag ang paning ong probinsia tang Judea tenged don tang mga pangolokolong Judio ig agplanoan nirang patayen tanandia. ² Mandian, asing galenget da tang pista tang mga Judio ang aggoyan ta Pista tang mga Payag-payag,* ³ ganing ong ni Jesus tang mga logod nang lali, “Angay india magalin tarin ig mamistā don ong Judea, agod itaen tang mga sinagpan mo don tang agboaten mong mga milagro? ⁴ Ang taw ang galiliag ang mabantog ong tanan, indi panalok-talok tang mga agboaten na. Pagboata ra ka lamang tang mga bagay

---

* 7:2 7:2 “Pista tang mga Payag-payag.” Telekan ong Bokobolario.

ang na, angay india magpaita ong bilog ang kalibotan?”
⁵ Maning ta si tang inaning tang mga logod ni Jesus tenged maski ngani tanira indi ka pamagto ong nandia.

⁶ Ganing ang siminabat si Jesus, “Yamo, maski onopay oras poiding boaten mi tang onopay galiliagan ming boaten. Piro yo, indi pa kakabot tang yen ang oras.
⁷ Indi amo asilagan tang mga taw tarin ong kalibotan ang indi pangilala ong yen. Piro yo gasilagano nira tenged agpaitao ang malalain tang mga agboaten nira. ⁸ Ala, mamista amo ra don. Yo, indio paning,[†] tenged indi pa kakabot tang yen ang oras.” ⁹ Maning ta na tang sabbat ni Jesus, oman napabo-wan tanandia ong Galilea.

Napaning si Jesus ong pista

¹⁰ Pagapagalin tang mga logod ni Jesus para mamista, diminaton ka tanandia piro talok lamang. ¹¹ Don ong pista agdilemen tanandia tang mga pangolokolong Judio ig pamane-ma te-ma ang ganing, “Ong arira tang taw ang asi?” ¹² Ig ang mga taw, sigi lamang tang arampang-ampang nira natetenged ong ni Jesus. Ganing tang doma, “Mo-yang taw tanandia!” Ang doma ganing ka, “Belag! Aglokon na lamang tang mga taw.” ¹³ Piro maloay lamang tang ampong nira natetenged ong ni Jesus tenged agpangaldan tanira ong mga pangolokolo ong nira.

¹⁴ Asing panenga-tengan da tang pista, siminled si Jesus ong Timplo ig nagtoldok. ¹⁵ Nangabereng ta mo-ya tang mga pangolokolong Judio. Ganing tanira, “Ong aripa bato nakomit tang kinata-wanan na tang taw ang na? Indi ngani napagadal!”

¹⁶ Ganing si Jesus ong nira, “Ang agtotoldoko ong nindio indi nagalin ong sadilio, sia ong Dios ang yay

---

[†] 7:8 7:8 “Yo, indio paning.” Ong domang lomang kopia tang sagradong kasolatan, ang nasolat ong bitalang Grigo ay “Yo, indio pa paning.”

ang nanobol ong yen. ¹⁷ Ang maski sinopay galiliag ang magtoman tang kaliagan tang Dios, asia mata-wanan na enged mga ang totoldoko nagalin ong Dios obin ong sadilio lamang. ¹⁸ Ang taw ang pagtoldok ong sadiling kaliagan na, galiliag lamang ang dayawen tanandia ta doma. Piro ang taw ang pagtoldok agod dayawen tang nanobol ong nandia, yay ang taw ang palareten ig belag ta bo-lien. ¹⁹ Matod ang sindolan amo ni Moises tang Katobolan asing tokaw. Piro maski tata ong nindio anda enged ay pagtoman ta sia. Tenged mga pamagtoman amo, angay galiliag amo pang patayeno nindio?”

²⁰ Siminabat tang mga taw, “Sigoro sinlela ra ta dimonio! Sinopay galiag ang mamatay ong nio?”

²¹ Ganing si Jesus, “Nangabereng amo asing nagpao-yao tang tatang taw ong Kaldaw ang Igperenay. ²² Piro isipen mi lamang narin: Asing tokaw may kaogalian tang mga kamepet-mepetan ta natetenged ong pagtori ong mga mola. Sia pinanoblian ni Moises ig sindol na ka ong nindio. Animan pamagtori amo tang mga ana ming lali ong yawalong kaldaw sigon ong kaogalian ang asi, maski māton ong Kaldaw ang Igperenay. ²³ Mandian, mga pamagtori amo maski Kaldaw ang Igperenay para lamang matoman tang tobol ni Moises natetenged ong pagtori, angay gangasilag amo pa ong yen ang nagpao-yao tang tatang taw ong Kaldaw kang Igperenay? ²⁴ Magosgar amo ta mato-lid, belag ta sigon ong gitaen mi lamang.”

Ang mga taw indi namaginigoan natetenged ong ni Jesus

²⁵ Mandian, may mga taga Jerusalem ang ganing, “Belag bato ta na tang taw ang galiagan ang patayen tang mga pangolokolo ong yaten? ²⁶ Piro asia tanandiang bibitala ong talongan tang tanan, ig ang mga pangolokolo anday ibek-ibek nira kontra ong nandia. Sigoro naisip da nirang

tanandia ka kaman tang Cristo. ²⁷ Piro indi ka poidi, tenged ganing tanira mismo, mga komabot ono tang Cristo, anday matako mga ong aripa tanandia nagalin. Piro ang taw ang na, gata-wanan ta rang lagi mga ong aripa tanandia nagalin.”

²⁸ Animan pinabael ni Jesus tang bosis na asing pag-toldok don ong Timplo ig minaning, “Onopa? Gailala amo ra ong yen? Gata-wanan mi ka mga ong ariopa nagalin? Anda! Tenged ong kamatodan, indio napaning tarin ong yen ang sadiling kaliagan. Ang matod ang Dios yay ang nagtobol ong yen. Indi tanandia gailala mi, ²⁹ piro yo, gailalao ong nandia. Tenged dono nagalin ong nandia, ig tanandia mismo tang nagtobol ong yen tarin.”

³⁰ Animan tenged ong mga binitalang asi ni Jesus, depen da rin tanandia tang mga pangolokolong Judio, piro anday nandep ong nandia tenged belag pa ta oras na. ³¹ Piro ong dobali ta sia, yading namagto ong nandia. Ganing tanira, “Sigoro ya ray na tang Cristo! Tenged anda enged ay madeg ong nandia ong mga makabebereng ang bagay ang agboaten na.”

Sinobol tang mga goardia para depen si Jesus

³² Naba-yan tang mga Pariseo tang arampang-ampang tang mga taw natetenged ong ni Jesus. Animan tanira may ang mga pangolokolo ong mga padi[‡] nanobol ong mga goardia tang Timplo para depen nira si Jesus.

³³ Piro ganing si Jesus, “Indi ra lamang maboay tang a-peno ong nindio, oman magbaliko ra ong nanobol ong yen. ³⁴ Dilemeno nindio, piro indio ra itaen mi. Tenged indi amo mapaning ong logar ang paningano.”

[‡] 7:32 7:32 Ang “mga pangolokolo ong mga padi” tang mga Judio, teta aggoyan ka ta mga “punong saserdote” mga ong Tagalog. Telekan ka ong Bokabolario, ong “Padi.”

³⁵ Namagtere-ma te-man tang mga pangolokolong Judio ang ganing, “Ong ayra bato paning tang taw ang na ang indi ra ono tanandia itaen? Onopa? Paning bato tanandia ong mga kasimanoa ta ang pamansistar ong domang mga banoa para magtoldok ka ong mga belag ta Judio? ³⁶ Ganing dilemen ta ono tanandia, piro indi ra itaen ta, ig indi ita ka ono mapaning ong paningan na. Onopa bato tang maliag nang yaning?”

Ang Ispirito pagtorol ta kaboi

³⁷ Asing kataposan dang kaldaw tang pista ang yay ang kapistan dang enged, kimindeng si Jesus ig minitala ta doru ka poirsa ang ganing, “Ang sinopay agkoawen palenget ong yen ig manginem. § ³⁸ Tenged ganing ong Kasolatan, ang taw ang magto ong yen ‘magtinir ong nandia tang pagtorol ta kaboi ang pario ong wing ma-bod ang sigi lamang tang tobod na.’” * ³⁹ Ang agganingen ni Jesus tarin anday doma, ang Ispirito Santong i-dol na ong mga taw ang pamagto ra ong nandia. Ang mga oras ang asi indi pa ga-dol tang Ispirito Santo, tenged indi pa gapaita tang mabael ang dengeg ni Jesus ong oras ang tanandia mapatay ig maboing moman.

Ang pabetang tang mga taw ong ni Jesus

⁴⁰ Dorong taw tang nangabasi ong mga inaning ang asi ni Jesus, ig ganing tang doma, “Matod ka kaman! Ya ray na tang Propitang aggelaten ta!” ⁴¹ Ang doma ganing ka, “Na ya ray ang Cristo!” Piro ang doma ganing pa ka enged, “Indi poidi! Ang Cristo belag ta taga Galilea! ⁴² Na-tang mismo ong Kasolatan, ang Cristo magalin ong dogo ni Ading David ig don ipangana ong Betlehem, ang banoa ni David.” † ⁴³ Animan indi mamaginigoan tang mga taw

---

§ 7:37 7:37 Isaias 55:1 * 7:38 7:38 Isaias 58:11 † 7:42 7:42 Mikas 5:2

ong pabetang nira ong ni Jesus. ⁴⁴ Ang doma ong nira galiliag din ang depen nira, piro anda enged ay nangas ang magdep ong nandia.

Ang mga pangolokolo indi namagparet

⁴⁵ Mandian, namagbalik da tang mga goardia tang Timplo ong mga pangolokolong padi ig mga Pariseo. Sine-ma tanira tang mga pangolokolo ang ganing, “Angay indi ingkelan mi si Jesus tarin?”

⁴⁶ Siminabat tang mga goardia, “Mandian ami lamang nabasi ta taw ang bibitala ta maning ta naka!”

⁴⁷ Ganing tang mga Pariseo, “Oy, yamong taw amo! Maliag yaning asta yamo naloko amo ra ka nandia?

⁴⁸ Onopa? May inita mi ang maski tata ong yamen ang mga Pariseo obin mga pangolokolo ang nagparet da ong nandia? Anda! ⁴⁹ Ang mga taw lamang ang asiang indi gangatako tang Katobolan ni Moises tang pamagparet ong nandia. Isompa tanira tang Dios!”

⁵⁰ Mandian, tata ka don ong mga Pariseo si Nicodemo, ang napaning ong ni Jesus tanopa sia. ⁵¹ Ganing si Nicodemo ong mga karomanan nang Pariseo, “Kontra ong Katobolan ta ang sintinsian tang tatang taw ang indi pa tanandia gaimbistigar para mata-wanan mga onopay bindoat nang kasalanan.”

⁵² Siminabat tanira, “Sigoro yawa taga Galileā ka! Osaen mo ong Kasolatan, ig don mata-wanan mo ang anda enged ay propita tang Dios ang magalin ong Galilea.”

⁵³ Oman, namansiolik da tanirang tanan.

8

Ang babay ang nadep ang pangonlali

¹ Piro si Jesus napaning pa don ong Bokid tang Kaolibonan.* ² Pagaramal, maga pang pisan, nagbalik si tanandia ong Timplo. Pagakabot na don, dorong mga taw ang namansipalenget ong nandia, animan kiminarong tanandia ig nagimpisang nagtoldok. ³ Maboay-boay ta gelay, atan da tang mga manigtoldok tang Katobolan ig ang mga Pariseo.† May aggekalan nirang tatang babay ang nadep nirang pangonlali. Pina-deng nira ong talongan tang tanan, ⁴ oman ganing tanira ong ni Jesus, “Maistro, ang babay ang na nadep amen ang pangonlali ong akto. ⁵ Sigon ong Katobolan ni Moises, ang mga babay ang maning ta na kaministiran banggilen ta bato asta mapatay. Piro onopa ong nio?” ⁶ Maning ta si tang te-ma nira para depdepen nira Jesus ong sabat na agod madimanda nira tanandia. Piro ang bindoat ni Jesus, naningkolong tanandia ig nagsolat-solat tang toldok na ong tanek.

⁷ Sigi pa enged tang te-ma nira ong ni Jesus, animan kimindeng si tanandia ig minaning, “Ang sinopa ong nindio tang anday kasalanan na yay tongkaw ang mamanggil ong babay ang na.” ⁸ Oman dayon sing naningkolong si Jesus ig nagsolat-solat si ong tanek.

⁹ Pagabasi nira tang inaning nang asi, namagalin tang kada tata impisa ong kamepetan. Anday nabo-wan poira ong ni Jesus ig ang babay ang ke-deng pa ong talongan na. ¹⁰ Kimindeng si si Jesus ig pina-dekan na tang babay. Sine-ma na, “Ong arira tanira, babay? Onopa? Anda kay namanggil ong nio?”

---

* 8:1 8:1 Ang borak tang ayong “olibo” magang borak ta sirgoilas. † 8:3 8:3 Ang mga “manigtoldok tang Katobolan,” teta aggoyan ka ta mga “eskriba” mga ong Tagalog. Ang mga “Pariseo” tatang gropo ta mga taw ong simban tang mga Judio asing timpo ni Jesus. Doro kaigpit tang pagtoman nira ong Katobolan ni Moises asta ong domang mga tobol ang dinolang atan.

¹¹ “Anda, Magino,” tang sabat tang babay.

Ig ganing si Jesus ong nandia. “Maski yo, indio ka magsilot ong nio. Molika ra ig india ra moman ang magboat ta kasalanan.”

Si Jesus tang tolok para ong kalibotan

¹² Nagtoldok sing oman si Jesus ong mga taw. Ganing tanandia, “Yo tang tolok ang pagtorol ta kayagan ong mga kinaisipan tang mga taw ong kalibotan. Ang magosoy ong yen indi ra maki-lepan, kondi mayagan tang kinaisipan na tang tolok ang yay ang magekel ong nandia ong kaboi.”

¹³ Pagabasi tang mga Pariseo, ganing tanira, “Yawa ka lamang tang pagpamatod natetenged ong sadili mo, animan belag ta palareten tang pamatod mo.”

¹⁴ Siminabat si Jesus, “Maski yo lamang tang pagpamatod tenged ong sadilio, matod tang agganingo, tenged yo gatako tang pinagalinano ig ang paningano. Piro yamo, indi amo gatako. ¹⁵ Pamagosgar amo sigon lamang ong isip ta taw, animan belag ta tama tang pagorosgaren mi. Yo, indio pagosgar maski ong ninopa. ¹⁶ Piro mga yo ra engaged ay magosgar, tama tang pagorosgareno. Tenged belag lamang ta yo tang magosgar. Doroa aming magosgar--yo may ang Dios ang Tatay ang nanobol ong yen. ¹⁷ Ga-tang mismo ong Kasolatan mi ang dapat pareten tang pamatod ta doroang tistigos basta magparioan tang pamatod nira. ¹⁸ Yo tatang pagpamatod natetenged ong sadilio. Ig ang yadoa ang Tatayo, ang yay ang nanobol ong yen.”

¹⁹ Ganing tang mga Pariseong nane-ma, “Ong aripa tang tatay mo?”

Siminabat si Jesus, “Indi amo gailala ong yen asta ong Tatayo. Mga nailalao ra rin nindio, mailala mi ka asta ang Tatayo.”

²⁰ Ang tanan ang narin binitala ni Jesus asing pagtoldok tanandia don mismo ong teled tang Timplo, alenget ong mga beretangan ta bolontad. Piro anday nangas ang magdep ong nandia, tenged belag pa ta oras na.

Indi tanira mapaning ong paningan ni Jesus

²¹ Ganing sing oman si Jesus ong mga pangolokolo ong mga Judio, “Indi ra lamang maboay, yo magalino ra tarin. Dilemeno nindio, piro mangapatay amo lamang ang mga kasalanan mi indi napatawad. Indi amo mapaning ong paningano.”

²² Animan ganing tang mga pangolokolo ang pamagarampang-ampang, “Onopa bato, magbigti tanandia animan ganing indi ita ono mapaning ong paningan na?”

²³ Ganing si Jesus ong nira, “Yamo, taga tarin amo ong tanek. Piro yo taga dono ong dibabaw. Yamo, taga tarin ong kalibotan ang na. Yo belag. ²⁴ Yay sia animan inanging ong nindio ang mangapatay among ang mga kasalanan mi indi napatawad. Tenged ya enged ay mainabo ong nindio mga indi amo magparet ang yo tang agganingeno.”[‡]

²⁵ Ganing tanirang nane-ma, “Angay? Sinoapa enged?”

Siminabat si Jesus, “Yo tang agganingeno rang lagi ong nindio mimpisa pa asing tokaw asta mandian da lamang.

²⁶ Yadi rin ang maningo kontra ong nindio. Piro ang agbibitalao lamang mandian ong tanan ang mga taw, anday doma kondi ang mga bagay ang gaba-yano ong nanobol ong yen. Ig ang tanan ang bitala na matod ig mataligan.”

[‡] 8:24 8:24 “Yo tang agganingeno.” Ong bitalang Grigo: “Yo yay ang yo kaman.” Telekan ong Exodo 3:14.

²⁷ Piro indi nangaintindi tang mga Judio nga ang agsambiten nang nanobol ay ang Dios ang Tatay mismo. ²⁸ Animan ganing si Jesus ong nira, “Pag kabot tang oras ang yo, ang Ana ta Taw, pinalawig mi ra ong ayo, asia mata-wanan mi ra ang yo ka kaman tang inaningo rang lagi ong nindio. § Mata-wanan mi kang anday agboateno ong yen ang sadiling aotoridad lamang. Ang onopay agbitalao, ang Tatay tang nagtoldok ta si. ²⁹ Tanandia tang nanobol ong yen tarin ong kalibotan, ig tanandia pirmi kang aromano. Indio enged agbayan na, tenged ang onopay pagtorol ong nandia ta kalipayan, sia yay ang agboateno.” ³⁰ Pagabasi tang mga taw ong mga inaning ang na ni Jesus, yadi ong nira tang namagto ra ong nandia.

Ang kamatodan ang maglibri ong mga taw

³¹ Dayon ang minitala si Jesus ong mga Judiong pamagto ra ong nandia. Ganing tanandia, “Mga magpadayon among magtoman ong mga totoldoko, maliag yaning matod ka kaman ang yamo mga sinagpano. ³² Oman mata-wanan mi tang kamatodan, ig ang kamatodan yay ang maglibri ong nindio.”

³³ Piro siminabat tang mga Judio, “Yami, mga inampo ami ni Abraham! Ig libri ami rang lagi tenged maski tanopa indi ami agboaten ang torobolon tang maski sinopa. Angay ganinga mangalibri ami?”

³⁴ Siminabat si Jesus, “Agganingo ong nindio, ang tanan ang pamagboat ta kasalanan, midio torobolon tang kasalanan. ³⁵ Mandian, ang tatang torobolon indi agbibilang ang pirmaninting mimbrow tang pamalay-balay. Piro ang ana mimbrow pa ka enged tang pamalay-balay asta ong tanopa. ³⁶ Animan mga yo, ang Ana tang Dios, tang maglibri ong nindio, maliag yaning malibri amo ka

---

§ 8:28 8:28 Ong bitalang Grigo: “Yo yay ang yo kaman.” Exodo 3:14.

enged. ³⁷ Gata-wananong mga inampo amo ka kaman ni Abraham. Piro ong dojali ta sia, pamagprosigir amo pa ka enged ang patayeno nindio tenged indi maliagan mi tang agtotoldoko. ³⁸ Ang agganingo ong nindio anday doma kondi ang mga bagay ang gitaeno ong Tatayo. Ig yamo, maning ka ta si, tenged ang onopay nadalan mi ong tatay mi, ya kay ang agboaten mi.”

Mga ana ni Abraham obin mga ana ni Satanas?

³⁹ Nagpareges tang mga Judiong siminabat, “Si Abraham tang tatay amen!”

Piro ganing si Jesus, “Mga yamo mga ana ni Abraham, agpatoladan mi ka rin tang mga bindoat na. ⁴⁰ Piro ang agprosigiran mi ay patayeno nindio, maski pagbego lamang tang kamatodan ang inaning tang Dios ong yen. Si Abraham indi enged napagboat tang pario tang agboaten mi! ⁴¹ Ang agboaten mi pario tang agboaten tang matod ang tatay mi.”

Siminabat tanira, “Belag ami ta mga ana ong paira! Ang Dios lamang tang tatay amen! Anday doma!”

⁴² Ganing si Jesus, “Mga matod nga ang Dios tang tatay mi, gegmano ka rin nindio tenged yo nagalino ong nandia. Indio napaning tarin ong yen ang sadiling kaliagan lamang. Ang Dios tang nagtobol ong yen. ⁴³ Angay indi amo mangaintindi tang agganingo? Tenged sigoro indi marisibi mi tang agtotoldoko. ⁴⁴ Si Satanas tang tatay mi, ig dorong kaliag ming magboat tang onopay galiliagan na! Tanandia manigpatay ta taw impisa pa asing tokaw. Anday kointa na ong nandia tang kamatodan tenged anda enged ay kamatodan ong nandia. Ogali na tang magbo-li, tenged tanandia bo-lien ig ya kay ang tatay tang tanan ang kabo-lian. ⁴⁵ Piro yo, ang agbibitalao ay poros kamatodan, ig yay sia tang dailan animan indi

amo pamagparet ong yen. ⁴⁶ Sinopa ong nindio tang mapaganing ang yo nagkatalak? Anda enged! Piro mga pagbego tang kamatodan, anday indi amo mamagparet ong yen? ⁴⁷ Ang mga ana tang Dios, pamamasi ong mga bitala na. Piro tenged belag amo ta mga ana tang Dios, yay sia animan indi amo mamamasi ong yen.”

Indi pa gataw si Abraham, atan dang lagi si Jesus

⁴⁸ Pagabasi ta narin tang mga pangolokolong Judio, ganing tanira ong ni Jesus, “Oy! Matod kaman pala tang agganing amen ang yawa tatang Samaritano* ig sinleda ta dimonio!”

⁴⁹ Siminabat si Jesus, “Indio sinled ta dimonio. Pagtorolo ta mabael ang dengeg ong Tatayo, piro yamo, pamanlangga amo ong yen. ⁵⁰ Indio paggelat ang dayaweno ta taw. Piro may atan ang galiliag ang yo dayawen, ig tanandia tang gatakong magosgar ong nindio. ⁵¹ Tandan mi na: Ang maski sinopay magtoman ong mga toldoko indi mapasar tang kamatayen ang anday katapusan na.”

⁵² Ganing sing oman tang mga Judio, “Mandian gasigoro amen da enged ang sinleda ka kaman ta dimonio! Napatay si Abraham, ig ang mga propita nangapatay ka. Piro ganinga ang sinopay magtoman ong mga toldok mo, indi enged mapatay maski tanopa. ⁵³ Angay? Maliag mong yaning, yawa sobra pa ong kamepet-mepetan amen ang si Abraham? Napatay ngani tanandia, asta ang mga propita ya ka. Ay yawa sinoapa?”

⁵⁴ Ganing si Jesus ang siminabat, “Mga pagpalawigo tang sadilio, sia anday kointa na. Ang Tatayo, ang ganing

---

* 8:48 8:48 Masiadong dibabak tang pama-dek tang mga Judio ong mga “Samaritano.” Agbibilang nira lamang ang mga taw ang mapinagtalaken tenged indi pamagtoman ong mga kaogalian tang mga Judio. Telekan ka ong Bokabolario ong “Samaria.”

amo yay ang Dios mi, tanandia tang pagpalawig ong yen. ⁵⁵ Ong matod, indi tanandia gailala mi. Piro yo, gailalao ong nandia. Mga maningo ang indio gailala ong nandia, lomboa ang bo-lien ang pario mi. Piro ang kamatodan, gailalao tanandia ig agtomaneno tang mga agganing na. ⁵⁶ Ang kamepet-mepetan ming si Abraham mismo, dorong kalipay na asing maba-yan nang itaen na tang kaldaw ang paningo tarin ong kalibotan. Sia inita na kaman ig inambengan tanandia ta mo-ya.”

⁵⁷ Tened tarin ganing tang mga pangolokolong Judio ong ni Jesus, “Onora ka? Anda pa ngani ay limampolok ang takon tang idad mo, inita mo ra si Abraham?”

⁵⁸ Ganing ang siminabat si Jesus, “Agganingo ong nindio, indi pa gataw si Abraham, yo, atano rang lagi.”†

⁵⁹ Ig dayon tanirang namamisik ta mga bato para patayen nira tanandia ong banggil. Piro napalipat si Jesus ig limindoa ong Timplo.

9

Pinao-ya ni Jesus tang tatang boray

¹ Mintras papanaw si Jesus, may inita nang tatang taw ang boray ang lagi mimpisa pa asing pagataw na.

² Mandian nane-ma ong ni Jesus tang mga sinagpan na, “Maistro, angay ang taw ang asia pinanganang boray ang lagi? Sinopa bato tang nagkatalak, tanandia obin ang mga ginikanan na?”

³ Siminabat si Jesus, “Pinangana tanandiang boray belag tang maning tanandia nagkatalak obin ang mga ginikanan na. Sia nainabo agod itaen tang gaem tang Dios ong kaboi na. ⁴ Mintras kaldaw pa, kaministiran boaten ta tang mga agpaboat ong yaten tang nanobol ong yen.

---

† 8:58 8:58 Ong bitalang Grigo: “Yo yay ang yo kaman.” Exodo 3:14.

Tenged mga labi ra, indi ita ra mapagboat ta si. ⁵ Mintras tarino pa ong kalibotan, yo tang tolok ang pagtorol ta kayagan ong tanan.”

⁶ Pagabitata ta na ni Jesus, dayon ang nangolak ong tanek. Sinampora na tang tanek may ang olak na. Oman sinampel na ong mata tang boray ⁷ ig minaning, “Ala! Mandian paninga don ong parandigoan don ong logar tang Siloam. Mandamota don.” (Ang maliag yaning tang Siloam, “Sinobol.”) Ig maning ka don tang bindoat tang boray ig pagaolik na, gaita ra.

⁸ Animan namagampang-ampang tang mga kamalay na ig ang mga nangaita ong nandia tanopa sia asing tanandia pagpalimos pa. Ganing tanira, “Belag bato ta na tang laling dating pagpalimos?”

⁹ Siminabat tang doma, “Ya ka kaman!” Piro ang doma ganing, “Belag! Magkaning-aning lamang.” Animan dayon ang siminabat tang lali, “Yo ka kaman.”

¹⁰ Ganing tang mga taw ang nane-ma, “Angay gaitā ra mandian?” ¹¹ Siminabat tang lali, “Ang taw ang aggoyan ta Jesus, sinampora na tang olak na ong tanek oman sinampel na ong matao. Pagatapos ganing ong yen, ‘Paninga don ong Siloam ig mandamota.’ Napaningo don ig pagapandamoto, naitao ra ka.”

¹² Ganing tanira, “Ong ayra ta tang taw ang asi?” Siminabat tanandia, “Inayo lamang mga ong ayra.”

Inimbistigar tang mga Pariseo tang dating boray

¹³ Oman, dayon ang ingkelan nira tang dating boray don ong mga Pariseo. ¹⁴ Tenged asing pagsampora ni Jesus tang olak na may ang tanek, ig pinao-ya na tang boray, Kaldaw ang Igperenay. ¹⁵ Animan mandian ang boray sine-ma si ka tang mga Pariseo mga monopa nago-ya tang mga mata na. Ganing tanandia, “Sinampelan ni

Jesus tang matao ta tanek ang sinamporan na tang olak na. Pagatapos nandamoto, ig mandian gaitao ra.”

¹⁶ Ang domang mga Pariseo ganing, “Ang taw ang asing si Jesus indi nagalin ong Dios, tenged pagkatalak ong pagpangontra na ong Katobolan mga Kaldaw ang Igperenay!” Piro ganing tang doma, “Angay? Ang taw ang mapinagtalaken mapagboat bato ta mga milagrong maning ta na?” Animan indi tanira namaginigoan.

¹⁷ Animan sine-ma si nirang oman tang dating boray. “Yawa, tenged pinao-yā ono ni Jesus tang mga mata mo, onopay maning mo natetenged ong nandia?”

Siminabat tang dating boray, “Tatang propita tanandia.”

¹⁸ Piro indi mamagparet tang mga pangolokolong Judio mga ang taw ang na ay dating boray ig mandian lamang gaita. Animan pinagoy nira tang mga ginikanan na ¹⁹ ig sine-ma, “Na ana mi? Onopa? Matod ang tanandia pinanganang boray ang lagi? Mga maning don, angay gaita ra tanandia mandian?”

²⁰ Siminabat tang mga ginikanan na, “Ana amen tanandia ig matod ang pagataw na boray ang lagi. ²¹ Piro indi ami gatako mga angay gaita ra tanandia mandian, obin mga sinopay nagpao-ya ong nandia. Tanandia kay tang te-maen mi. May idad na ra ig gatako rang magbeg natetenged ong sadili na.”

²² Maning don tang sabat tang mga ginikanan na tenged geldan tanira ong mga pangolokolong Judio. Tenged namaginigoan dang lagi tang mga pangolokolo nga ang maski sinopay mangilala ong ni Jesus ang tanandia yay ang Cristo, bawalen da nirang ma-pen ong mga masig ka Judio nira maski tenled ong mga simban nira. ²³ Yay asia animan minaning tang mga ginikanan na, “Tanandia lamang tang te-maen mi, may idad na ra.”

²⁴ Mandian pinagoy si nirang oman tang dating boray ig minaning ong nandia, “Ala! Pa-dek tang Dios! Magbega ong yamen tang matod natetenged ong taw ang asi, tenged gata-wanan amen ang tanandia tatang mapinagtalaken.”

²⁵ Siminabat tang taw, “Indio matako mga mapinagtalaken tanandia obin belag. Ang gata-wanano lamang, yo dati borayo, piro mandian gaitao ra.”

²⁶ Pareges pa tang te-ma nirang ganing, “Piro monopa napao-ya na tang mga mata mo? Onopa enged ay bindoat na ong nio?”

²⁷ Siminabat tang taw, “Bineg amo ra yen, piro indi amo mamasi. Angay galiliag among ibego sing oman ong nindio? Sigoro galiliag amo kang magimong sinagpan na!”

²⁸ Tenged tarin, pisan ang nangasilag tang mga pangolokolo ong dating boray ig ininsolto pa nira ang ganing, “Yawa tang sinagpan na! Yami mga sinagpan ami ni Moises! ²⁹ Gata-wanan amen ang nagigampang tang Dios ong ni Moises. Piro mga natetenged ong taw ang asi, indi ami gatako mga ong aypa tanandia nagalin.”

³⁰ Siminabat tang lali, “Sia yay ang makabebereng! Indi amo gatako mga ong aripa tanandia nagalin, maski tanandia tang nagpao-ya ong yen. ³¹ Gata-wanan ta ang indi agpama-yan tang Dios tang taw ang mapinagtalaken. Piro agpama-yan na tang sinopay matod ang pagto ong nandia ig pagtoman ong kaliagan na. ³² Gata-wanan ta ka, mimpisa pa asing primero, andang pisan ay taw ang gapagpao-ya ta taw ang boray ang lagi asing pinangana. ³³ Mandian, mga ang taw ang asi indi nagalin ong Dios, indi ka rin mapagboat ta maning ta nang bindoat na ong yen!”

³⁴ Piro siminabat tang mga pangolokolo, “Yawa, map-inagtalakena mimpisang natawa! Yawa ray magtoldok ong yamen?” Oman dayon dang pinalayas nira ig binawal dang tenled ong mga simban nira.

Ang kaboray ang ispiritual

³⁵ Nabalitan ni Jesus ang pinalayas tang mga Pariseo tang boray ang pinao-ya na. Animan dinilem na ig pagatoman na, sine-ma na ang ganing, “Onopa? Yawa pagtoa ong Ana ta Taw?”

³⁶ Ganing tang laling siminabat, “Sinopa tanandia, Magino? Ibeg mo kay ong yen, agod magtō ong nandia.”

³⁷ Ganing si Jesus, “Inita mo ra. Yo mismo, ang pagigampang ong nio, yay ang tanandia.”

³⁸ Ig dayon ang laging minaning tang lali, “Pagtō ong nio, Gino!” Oman dayon ang liminod ig tinowan na si Jesus.

³⁹ Ganing pa si Jesus, “Napaningo tarin ong kalibotan para osisaen ig osgaran tang mga taw, agod ang mga boray mangaita, ig ang mga gangaita, tanira yay si ang lomboang boray.”

⁴⁰ Mandian may mga Pariseo don ang alenget ang nangabasi tang binitala ni Jesus. Ganing tanira, “Angay? Maliag mong yaning asta yami boray ami ka?”

⁴¹ Siminabat si Jesus, “Mga yamo boray ka rin, poidi pang patawaden tang mga talak mi ig anday sarabaten mi. Piro tenged ganing amo ang gangaita amo, sia tang pagpamatod ang may talak mi pa ka enged.”

¹ Ganing pa si Jesus ong tatang palimbawa,* “Ag-ganingo ong nindio, ang sinopay tenled ong kolongan tang mga karniro ang indi pagpanaw ong portan na, kondi kaka-yat ong belag ta dapat ang palanawan na, ang taw ang asi traidor ig takawan. ² Piro ang pagpanaw ong portan tang kodal yay ang manigbadbad tang mga karniro. ³ Agpa-leden tanandia tang goardia ong portan, ig ang mga karniro pamamasi ong nandia. Aggoyan na tang mga karniro na ong mga aran nira ig aggekelan na ong loa. ⁴ Mga mapaloo na ra nganing tanan, to-kaw tanandia ong nira ig ang mga karniro pamansidaton ong nandia tenged gailala nira tang bosis na. ⁵ Piro indi tanira mamansidaton ong taw ang indi gailala nira. Mamagsinikad pa tanirang palawid, tenged indi gailala nira tang bosis na.”

⁶ Ginamit ni Jesus tang palimbawang na, piro indi naintindian tang pamamasi tang maliag yanging.

Si Jesus tang mo-yang manigbadbad tang mga karniro

⁷ Animan nagtorol si Jesus ta tata sing palimbawa ang ganing, “Yo tang pagsirbing portan tang kodal agod ma-led tang yen ang mga karniro. ⁸ Ang mga manigtoldok ang nanga-kaw ang kiminabot ong yen, ang kalimbawan nira mga traidor ig takawan, piro ang mga karniro indi namamasi ong nira. ⁹ Yo tang portan. Maliag yanging, ang sinopay lemenget ong yen para ma-led ay malibri. Pario ra tanandia ong tatang karniro ang te-led ig loloo ig gaita ta mapamanganan na. ¹⁰ Ang takawan te-led ong kodal tang karniro para lamang manakaw, mamatay, ig manlangga. Piro yo, napaningo tarin para oldan tang mga karniro ta kaboning masinlo ig anda enged ay korang na.

---

* 10:1 10:1 Ang bitalang “palimbawa,” mga ong Tagalog ay “talinghaga.” Ang palimbawa istoria piro may adalem ang maliag yanging na ig may adal ang makomit ta.

¹¹ “Yo tang mo-yang manigbadbad tang mga karniro. Ang mo-yang manigbadbad listong mapatay para tomabang ong mga karniro na. ¹² Piro ang taw ang agsolan lamang ang pamadbad tang mga karniro, maita ngani ta kironng boang ang gingabot, dayon ang laging bo-wanan na tang mga karniro ig magsinikad. Teneded belag ta tanandia tang matod ang manigbadbad ig belag ta nandia tang mga karniro. Oman dayon dang rotoson tang kironng boang tang mga karniro ig mamagwasag ang tanan. ¹³ Ang taw ang asi magsinikad teneded agsolan lamang, animan baliwala ong nandia maski onopay mainabo ong mga karniro. ¹⁴ Piro yo tang mo-yang manigbadbad. Gailalao tang yen ang mga karniro, ig tanira gangailala ka ong yen. ¹⁵ Pario tang Dios ang Tatayo gailala ong yen, ig yo gailalao ong nandia. Ig yo, listōng magbolontad tang kaboio para ong yen ang mga karniro. ¹⁶ May doma pang karnirō ang anda pa ong teled tang kodal ang na. Kaministiran pa-ledeno ka tanira. Mamamasi ka tanira ong yen, ig ong maning don, ang tanan ang pamamasi ong yen magimong tang paneng da lamang ang may tatang manigbadbad ong nira.

¹⁷ “Animan ang Tatayo paggegma ong yen teneded agbobolontado tang yen ang kaboi agod maboio sing moman. ¹⁸ Anday mapagpatay ong yen mga belag ta kaliagano, kondi bolontad ang to-dolo tang yen ang kaboi. May gaemo ang i-dolo tang kaboio ig may gaemo kang bawieno. Yay na tang tobol tang Tatayo ong yen.”

¹⁹ Teneded ong mga binitalang na ni Jesus, indi si mamagininigoan tang mga pangolokolong Judio. ²⁰ Yadi ong nira tang ganing, “Sinled ta dimonio tang taw ang na, animan gabeyeg da! Angay pamamasi amo pa ong nandia?” ²¹ Piro ang doma ganing ka, “Ang taw ang sinled ta dimonio indi mapagbitala ta maning atan ang kasinlo.

Ang mga dimonio indi engaged mapagpao-ya ta boray!”

Ang mga Judio indi maliag ang magparet ong ni Jesus

²² Mandian, timpo rang taglalamig ig pista ra ong Jerusalem, pista tang pagdemdem ong pagbindision tang Timplo tang Dios asing tokaw. ²³ Ang oras ang asi pagpanaw-panaw si Jesus don ong solar tang Timplo, don ong logar ang aggoyan ta Balkon ni Solomon. ²⁴ Maboay-boay ta ge-ley, pinalibotan tanandia tang mga Judio ig ganing tanira ang nane-ma, “Angay pagtalok-taloka pa engaged ong yamen mga sinoapa? Mga yawa tang Cristo, magbega ta osto.”

²⁵ Siminabat si Jesus, “Bineg amo ra yen, piro indi amo ka mamagparet. Ang mga milagrong agboateno ong gaem tang Tatayo, yay ang pagpamatod ong sadilio. ²⁶ Piro indi amo mamagparet ong yen, tenged belag amo ta kabilang ong yen ang mga karniro. ²⁷ Ang yen ang mga karniro pamamasi ong yen. Gailalao ong nira ig tanira pamagosoy ong yen. ²⁸ Agtoldano tanira ta kaboing anday kataposan, animan indi engaged tanira malbag ong Dios para silotan asta ong tanopa;† indi tanira makalaw ong yen ta maski sinopa. ²⁹ Ang Tatayo tang nagtorol ong nira ong yen, ig tanandia makagagaem ong tanan. Animan anda engaged ay mapagkalaw ong nira ong kalima na. ³⁰ Yo ig ang Tatay tata lamang.”

³¹ Pagabasi ta na tang mga Judio, dayon sing namamisik ta mga bato para banggilen nira si Jesus. ³² Piro ganing si Jesus ong nira, “Yadi rang mga mo-yang boat ang nagalin ong Tatay tang pinaitao ong nindio. Ong aypa don ong mga bindoatong asi tang dailan ang angay banggilenong nindio?”

---

† 10:28 10:28 “silotan asta ong tanopa.” Maliag yaning, silotan don ong impirno ang anday kataposan.

³³ Sinabat tanandia tang mga Judio, “Belag tang maning ong mga mo-yang boat mo ang yawa banggilenang yamen, kondi tenged yawa tawa ka lamang, piro pangamboang yawa Dios! Dorog kabelat tang kasalanan ang na!”

³⁴ Siminabat si Jesus, “Ga-tang ong Katobolan mi mismo tang inaning tang Dios ang ganing, ‘Yamo mga dios.’[‡] ³⁵ Ig gata-wanan ta kang maski onopay ga-tang ong Kasolatan, sia matod engaged asta ong tanopa. Animan mandian, mga ‘dios’ tang goy tang Katobolan ong mga taw ang sindolan tang bitala tang Dios asing tokaw, ³⁶ monopa maning ming yo pagkatalako kontra ong Dios ong paganing ang yo tang Ana tang Dios? Yo tang mismong pinilik ig sinobol tang Tatay tarin ong kalibotan. ³⁷ Mga indi agboateno tang agpaboat tang Tatayo ong yen, maski indi amo magparet ong yen. ³⁸ Piro ong matod, yay ang agboateno, agod maski indi amo maliag ang magparet ong yen, kaministiran pa ka engaged ang magparet amo ong mga agboateno. Ong maning don, mata-wanan ming ang Dios ang Tatay nani ong yen ig yo ong nandia.”

³⁹ Tenged tarin, namagprosigir tanirang oman ang depen din si Jesus, piro napalipat tanandia ong nira.

⁴⁰ Pagatapos ta si, limina-ted ang oman si Jesus ong soba tang Jordan, don ong logar ang pinagboniagan ni Juan tanopa sia. Ig don tanandia nagtinir. ⁴¹ Dorong mga taw ang pamansipaning don ong nandia. Ganing tanira. “Si Juan anday bindoat nang mga milagro, piro ang tanan ang inaning na natetenged ong taw ang na matod ang engaged.”

⁴² Animan yading mga taw don tang namagto ra ong ni Jesus.

11

Ang pagapatay ni Lazaro

[‡] 10:34 10:34 Salmo 82:6

¹⁻² May tatang taw ang aran na si Lazaro. Gistar tanandia ong bario tang Betania, sakep tang probinsia tang Judea, aroman tang mga logod nang da Maria ni Marta. (Ang Mariang narin ong ori yay ang nagbo-bok ta pabanglo ong kakay ni Ginong Jesus oman tinrapoan na tang boa na.) Mandian, pagmasit si Lazaro. ³ Animan nagpatobol tang maglogod ong ni Jesus ang ganing, “Gino, ang agmalen mong tangay pagmasit.”

⁴ Piro asing pagabasi ni Jesus ganing tanandia, “Ang masit ang asi belag ta kamatayen tang tegkan na. Nainabo na agod itaen tang gaem tang Dios ig ong maning don dayawen tanandia asta yo, ang Ana na, dayawen ka.”

⁵ Agmalen ta mo-ya ni Jesus tang mamaglogod ang da Marta, Maria ig Lazaro. ⁶ Piro pagatako nang pagmasit si Lazaro, pinata-lib na pa tang doroang kaldaw, ⁷ ba-lo minaning ong mga sinagpan na, “Maytara, magbalik ita don ong Judea.”

⁸ Ganing tang mga sinagpan nang siminabat, “Maistro, tanopa sia ka lamang ang banggilena ra rin tang mga Judio don! Mandian magbalika si don?”

⁹ Siminabat si Jesus, “Anday kaso sia. Gata-wanan mi ka, tampolok may doroang oras tang magapon. Indi matampok tang papanaw mga may kaldaw pa, tenged mayag pa. ¹⁰ Piro mga magpanaw tanandiang labi ra, matampok enged tenged anda ray kaldaw.” ¹¹ Oman ganing pa si Jesus, “Gapoyat tang tangay tang si Lazaro. Paningano don agod poaweno.”

¹² Siminabat tang mga sinagpan na, “Gino, mga gapoyat tanandia, maliag yaning mago-ya ra.”

¹³ Ang kalaom nira gapoyat lamang si Lazaro, piro ang maliag yaning ni Jesus patay da. ¹⁴ Animan bineg da ni Jesus ong nira ta osto, “Si Lazaro patay da, ¹⁵ piro mo-ya lamang andao don asing pagapatay na, agod mas

mamoirsa pa tang pagtalig mi ong yen. Na para ka ong ikakao-ya mi. Ta ra! Paningan ta si Lazaro.”

¹⁶ Ig si Tomas ang aggoyan ta Kambal ganing ka ong mga karomanan na, “Ala, tomabid ita agod mapatay ita ka ang aroman na.”

Si Jesus tang pagboi ong mga patay

¹⁷ Pagakabot da Jesus ong Betania, nabalitan nirang epat dang kaldaw ang limbeng si Lazaro. ¹⁸ Mga tolong kilometro lamang tang kalawid tang Jerusalem ong Betania. ¹⁹ Animan dorong mga Judio ang taga Jerusalem tang namamisita ong da Marta ni Maria para lipayen tanira.

²⁰ Asing mabalitan ni Marta ang kakabot da si Jesus, binagat nang lagi, piro si Maria napabo-wan ong balay. ²¹ Ganing si Marta ong ni Jesus, “Gino, mga tarina lamang, indi rin napatay tang logod amen. ²² Piro gata-wanano ang maski mandian, mga onopay pa-dolon mo ong Dios, boaten na para ong nio.”

²³ Ganing si Jesus ang siminabat, “Maboing oman tang logod mi.”

²⁴ Siminabat ka si Marta, “Gata-wanano ang maboi tanandia ong oring kaldaw, mga boien ang moman tang mga patay.”

²⁵ Ganing si Jesus, “Yo tang pagboi ong mga patay ig yo tang pagtorol ta kaboi. Ang pagto ong yen, maski mapatay, maboi tanandiang moman. ²⁶ Ig ang sinopay gaboi ang pagto ong yen indi engaged mapatay asta ong tanopa. Onopa? Pagpareta ta na?”

²⁷ Ganing si Marta, “Ee, pagpareto, Gino! Pagpareto ra ang yawa tang Cristo, ang Ana tang Dios, ang aggelaten amen ang komabot ong kalibotan.”

Nagini-yak si Jesus

²⁸ Pagabitata ta si ni Marta, dayon da tanandiang mino-lik. Ginoyan na si Maria ig liminalat ang ganing, “Asia ra tang Maistro, agpagoya nandia.”

²⁹ Pagabasi ni Maria, dali-daling kimindeng ig napaning don ong ni Jesus. ³⁰ Si Jesus indi pa ga-led ong bario, don pa tanandia ong logar ang don binagat tanandia ni Marta. ³¹ Namansidaton ong ni Maria tang mga bisita nirang Judio ang pamaglipay ong nira, tenged asing pagaita nira ong nandiang nagdali-daling kimindeng ang nagalin ong balay, ang kalaom nira paning ong lebengan ni Lazaro para magini-yak don.

³² Pagakabot ni Maria ong ni Jesus, liminod tanandia ong kakayan na ig minaning, “Gino, mga tarina lamang, indi ka rin napatay tang logod amen.”

³³ Pagaita ni Jesus ang pagini-yak si Maria asta ang mga Judiong aroman na, nagsinti tanandia ta mo-ya ig dorokabelat tang nem na. ³⁴ Oman ganing si Jesus, “Ong aripa limbeng mi si Lazaro?”

Ganing tanira, “Gino, maytara! Aromanana yamen.”

³⁵ Ig nagini-yak si Jesus. ³⁶ Animan ganing tang mga Judio, “Telekan mi, pisan kaman agmalen na si Lazaro.”

³⁷ Piro ang domang mga Judio don ganing, “Napao-ya na tang taw ang boray, angay bato indi inawidan na tang kamatayen ni Lazaro?”

Binoi ni Jesus si Lazaro

³⁸ Dorok sing pagsinti ni Jesus pagakabot na ong lebengan ni Lazaro. Ang lebengan ang na tatang koiba ang anga na agdapan ta bato. ³⁹ Ganing si Jesus ong nira, “Komiten mi ra tang batong agdadapa.”

Piro ganing si Marta, “Gino, sia epat dang kaldaw ang limbeng, mandian makalpot da.”

⁴⁰ Ganing si Jesus ang siminabat, “Demdemen mo tang inaningo ong nio, Marta. Mga magtaliga ong yen, itaen

mo tang gaem tang Dios.” ⁴¹ Oman pinaigod da nira tang bato. Dayon ang siminingara si Jesus ong langit ig minaning, “Tatayo, pagpasalamato ong nio, tenged pinama-yano nio. ⁴² Gata-wanano ang pirmiong agpamayan mo, piro na agganingo mandian para ba-yen tang mga taw ang nani ong paliboto, agod mamagparet tanira ang yawa tang nanobol ong yen tarin ong kalibotan.”

⁴³ Pagabitala na ta si, dayon ang miniteg ta mapoirsa ang ganing, “Lazaro, lomboā atan!” ⁴⁴ Limindoa ka kaman si Lazaro. Ang mga kakay na ig kalima na agtabed-tabedan pa tang abel ang panlebeng, asta ang emet na agbongoton ta mala-bang ang ta-leng. Oman ganing si Jesus ong nira, “Obadan mi tanandia agod mapanaw.”

Ang mga pangolokolong Judio namagplano ang ipapatay nira si Jesus

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Yadi ong mga Judiong namamisita ong da Maria tang namagto ra ong ni Jesus pagaita nira ong bindoat na. ⁴⁶ Piro ang doma, pagapagalin nira ong da Maria, don namagdiritso ong mga Pariseo ig bineg nira tang bindoat ni Jesus. ⁴⁷ Animan ang mga Pariseo ig ang mga pangolokolong padi nagpagoy tang tanan ang mga opisialis tang banoa.* Ganing tanira, “Onoray boaten ta? Doro rang makabebereng ang mga bagay ang bindoat tang taw ang na! ⁴⁸ Mga pabayan ta ra lamang tanandia, itaben ang tanan ang kasimanoa ta mamagto ra ong nandia. Oman ang mainabo, papaningen tarin tang adi tang Roma tang mga sondalo na. Langgaen nira tang Timplo ta asta ang bilog ang nasion ta!”

---

* 11:47 11:47 Ang mga “opisialis tang banoa” yay ang aggoyan ta “Sanedrin” mga ong bitalang Tagalog. Telekan ka ong Bokabolario, ong “Sanedrin.”

⁴⁹ Mandian, tata ka ong napasakep don si Caifas. Tanandia tang kalawigan ang pangolokolo ong mga padi asing takon ang asi, ig ganing ong nira, “Indi amo pa pamagisip?
⁵⁰ Mas mo-ya para ong yaten mga tanga tawan lamang tang mapatay, kaysa ang bilog ang banoa.” ⁵¹ Ang binitala nang na indi nagalin ong sadiling kinaisipan na lamang. Sia, bilang kalawigan ang padi, pinabitala tanandia tang Dios mismo ig ang maliag yaning mapatay si Jesus para ong kasimanoa nang mga Judio. ⁵² Ig belag lamang ta para ong nira, kondi para ong tanan ang mga ana tang Dios ang gingistar ong sari-saring banoa ong kalibotan, agod boaten tanira ang magimong tatang familia. ⁵³ Impisa don, ang mga pangolokolo ong mga Judio pamagdilem da ta midios mga monopa ipapatay nira si Jesus. ⁵⁴ Animan si Jesus indi ra poiding maglibot-libot ong Judea. Ang bindoat na, nagalin tanandia don ig napaning ong bario tang Efraim, don alenget ong logar ang anday gistar ang taw. Ig don tanandia nagtinir aroman na tang mga sinagpan na.

⁵⁵ Mandian, galenget da tang Pista tang Pagta-lib tang Anghil.† Animan yadi rang mga taw ang namagalin ong mga kababarioan ang namansipaning ong Jerusalem agod ba-lo komabot tang pista, mapamanlimpio ra tanira tang sadili nira sigon ong kaogalian tang rilihion nira. ⁵⁶ Dinilem nira si Jesus don, piro indi inita nira. Animan mintras pamagsirimet-simet tanira ong Timplo, pamagtere-ma te-man tanira ang ganing, “Onopa bato, paning pa tanandia mandian ang pista obin indi?”

---

† 11:55 11:55 Ang “Pista tang Pagta-lib tang Anghil” mga ong bitalang Grigo yay ang “Paskoa.” Na belag ta pario ong agganingen ang “Paskoa” mandian. Ang pistang narin agsilibraen tang mga Judio takon-takon bilang pagdemdem nira ong paglibri tang Dios ong mga kamepet-mepetan nira ong mga taga Ehipto, asing timpo ni Moises. Telekan ka ong Bokabolario.

⁵⁷ Pamagtere-ma te-man tanira tenged gangatako rang lagi ang nagordin da tang mga pangolokolong padi ig ang mga Pariseo nga ang maski sinopay gatako mga ong aripa si Jesus, dapat ang magbeg ong nira agod ipadep nira tanandia.

12

*Si Jesus bino-bokan ta pabanglo
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)*

¹ Mandian, enem da lamang kaldaw ba-lo komabot tang Pista tang Pagta-lib tang Anghil. Si Jesus napaning si ong Betania, don ong logar ni Lazaro, ang taw ang binoi nang oman. ² Sinimpanan tanandia don ta kombida. Si Lazaro tata ka ong mga aroman ni Jesus ang pamamangan, ig si Marta tang manigsirbi ong nira. ³ Mandian, nangomit si Maria ta tengang litrong pabanglo ang aggoyan ta nardo. Ang pabanglong na andang pisan ay sampora na ig kamal-malan. Na dayon ang bino-bok ni Maria ong kakay ni Jesus. Pagatapos, tinrapoan na tang boa na. Ig minongaw ta pabanglo tang bilog ang balay. ⁴ Ang tata ong mga sinagpan don ay si Judas Iscariote ang yay magtraidor ong ni Jesus ong ori. ⁵ Ganing si Judas, “Aroy! Angay indi lamang pinabakal tang pabanglong asia? Ang bayad na kapario ra tang sol ta tang taw ong teled ta magpatakong* ig sia malimos pa rin ong mga malilised.” ⁶ Belag tang maning gate-bek si Judas ong mga malilised animan inaning na si, kondi ong kamatodan takawan tanandia. Tanandia tang manigbiot tang koarta nira ig pirming agkomit-komitan na.

⁷ Mandian ganing si Jesus, “Angay pagpalabet amo ong ni Maria? Pabayan mi lamang ang gamiten na tang

---

* 12:5 12:5 Ong bitalang Grigo: 300 dinario

pabanglo na. Sinalok na para ibanios na ong sinangonio mga ilbengo ra. ⁸ Ang mga malilised pirming ka-pen mi ig poidi pang matabangan mi. Piro yo, indio ra maka-pen mi ong maboay ang timpo.”

Ang planong patayen si Lazaro

⁹ Ang oras ang asi yading mga Judio tang nangabalita ang si Jesus don ong Betania. Namansipaning tanira don belag lamang ta tenged ong nandia, kondi gangaliliag kang itaen nira si Lazaro ang binoi nang oman. ¹⁰ Animan ang mga pangolokolo ong mga padi namagplano ang patayen nira asta si Lazaro. ¹¹ Komo natetenged ong ni Lazaro, yadi rang mga masig ka Judio nira tang namampabelag da ig pamagto ra ong ni Jesus.

Ang pagteled ni Jesus ong Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Pagaramal, nangabalita tang dorong mga taw ang pamamista ang si Jesus komabot da ong Jerusalem. ¹³ Animan namangomit tanira ta mga kolbot ta nioy ig namansipanaw da tanira para bagaten nira si Jesus. Ganing tanira ang pamansiteg, “Hosanna![†] Aloyan ang enged tang Dios tang sinobol na ang kiminabot mandian! Dayawen tang Adi tang Israel!”

¹⁴ May inita ni Jesus ang tatang asno ang mola pa, ig yay ang sinayan na. Ang bindoat nang na, pario enged tang na-tang dang lagi ong Kasolatan ang ganing:

¹⁵ “Indi amo meled, yamong mga taga Sion![‡] Telekan mi! Narin da tang adi ming kakabot,

---

[†] 12:13 12:13 “Hosanna” ay bitalang Aramaico asta bitalang Grigo. Mga ong bitalang Agutaynen, “Bibal!” Ig mga ong Tagalog, “Mabuhay!” [‡] 12:15 12:15 Ang “Sion” yay ang tatang goy ong siodad tang Jerusalem asing tokaw, tenged ang siodad don mismo ong Bokid tang Sion.

ang pagtay ta tatang asnong mola pa!”§

¹⁶ Ang oras ang asi, indi pa gaintindian tang mga sinagpan ni Jesus tang mga gangainabong na. Piro pagatapos ang si Jesus naboing oman, ba-lo nademdeman nira nga ang mga bagay ang na na-tang dang lagi ong Kasolatan natetenged ong ni Jesus, ig ya engaged kaman tang nainabo ong nandia.

¹⁷ Mandian, ang mga taw ang nangaita ong paggoy ig pagboi ni Jesus ong ni Lazaro don ong lebengan, sigi lamang tang balita nira natetenged ong inita nirang asi.

¹⁸ Yay sia animan si Jesus binagat ta kadoro-doroan ang mga taw, tenged nabalitan dang lagi nira tang bindoat nang asing milagro. ¹⁹ Ig tenged tarin namagampang-ampang tang mga Pariseo ang ganing, “Ta, mandian teleken mi! Ang mga taw pamagosoy dang tanan ong nandia! Anda ray maimo ta!”

May mga Grigo ang namagdilem ong ni Jesus

²⁰ May mga Grigo kang namansipanang ong pista para magsimba ong Timplo. ²¹ Namansipalengget tanira ong ni Felipe ang taga Betsaida, ang sakep tang probinsia tang Galilea. Ganing tanira, “Magino, galiliag ami rin ang magigbagat ong ni Jesus.”

²² Bineg narin ni Felipe ong ni Andres, ig namansipalengget tanirang doroa ong ni Jesus para ipatako ang agdilemen tanandia tang mga taw ang asi. ²³ Ganing si Jesus ong nira, “Kiminabot da tang oras, ig itaen da tang makabebereng ang dengeg tang Ana ta Taw! ²⁴ Ang kalimbawano midio tang legat ang trigo. Ong matod, ang binik mga indi iloak ong tanek, indi lomongay ig indi ka mamorak. Narin tegka ka engaged lamang ong tang legat. Piro mga maloak da ngani, midio mapatay

---

§ 12:15 12:15 Zacarias 9:9

tenged lengkag. Ig pagatapos, lomongay da ig mamorak ta kadoro-doroan pang mga binik. ²⁵ Ang taw ang agpal-abien na tang kaboi na tarin ong ta-paw tang kalibotan, tanandia tang malipatan tang kaboi na. Piro ang taw ang indi palabien na tang kaboi na tarin ong kalibotan, tanandia tang marisibi ta kaboing anday kataposan. ²⁶ Ang maski sinopay galiag ang magsirbi ong yen, kaministiran ang magosoy ong yen agod maski ong ariopa, don ka tanandia. Ig ang taw ang magsirbi ong yen dayawen ang enged tang Tatayo.”

Sinambit ni Jesus tang natetenged ong kamatayen ang mapasarana na

²⁷ Pagatapos, ganing si Jesus, “Mandian gaborido ra tang isipo. Mga maimo lamang, pa-dolono rin ong Tatayo ang ilibrio nandia ong kaliwagan ang nang agtalongaeno. Piro indi poidi! Tenged napaningo tarin ong kalibotan para mapasarano tang kaliwagan ang na.” ²⁸ Oman minaning tanandia, “Tatayo, ipaita mo kay tang gaem mo agod dayawen tang aran mo.”

Yay asi may naba-yan ang tatang bosis ang nagalin ong langit ang ganing, “Pinaitao ra, ig ipaitao pang oman.”

²⁹ Naba-yan tang kadoro-doroan ang mga taw don tang bosis ang narin animan ganing tanira, “Dodoldol!” Ang doma ganing, “May anghil ang pagigampang ong nandia!”

³⁰ Piro ganing si Jesus ong nira, “Ang bosis ang asia pinabasi tang Dios belag ta para ong yen. Sia para ong nindio. ³¹ Kiminabot da tang oras ang osgaran da tang tanan ang taw ang indi pangilala ong yen, ig pirdien da si Satanas ang yay ang paggaem tarin ong kalibotan ang na. ³² Ig yo, mga ipalawigo ra ngani ong kros, palengeteno

tang tanan ang taw ong yen.”* ³³ Inaning narin ni Jesus para ipatako na mga monopa tanandia mapatay.

³⁴ Piro siminabat tang mga taw, “Onora ka? Sigon ong Kasolatan, ang Cristo anday kamatayen na! Angay ganinga ang Ana ta Taw kaministiran mapatay? Sinopa enged sing agsambiten mong Ana ta Taw?”

³⁵ Ganing si Jesus ong nira, “Indi ra lamang maboay malipat da ong nindio tang tolok. Animan osoyon mi tang tamang dalan mintras tarin pa ong nindio tang tolok agod indi amo kabotan tang maki-lep. Tenged ang papanaw ong maki-lep, indi matako ta paningan na. ³⁶ Animan mintras aroman mi pa tang tolok, mamagtalig amo ong tolok agod magimo among mga taw ang gistar da ong sinag tang tolok.”†

Ang mga Judio indi namagto ong ni Jesus

Pagabitala ni Jesus ta si, nagalin da tanandia don ig nantalok. ³⁷ Maski yadi rang mga makabebereng ang bagay ang inita tang mga Judio ong ni Jesus, indi pa ka enged tanira mamagto ong nandia. ³⁸ Indi tanira namagto agod magmatod tang inaning tang propitang si Isaias asing tokaw pa ang ganing,

“Gino, sinopa lamay nagparet tang binalita amen?

Maski pinaita mo ra ong nira tang gaem mo, indi pa enged tanira mamagto ong nio.”‡

³⁹ Pario tang inaning pa ni Isaias, indi tanira mamagto tenged:

⁴⁰ “Binoray tanira tang Dios ig pinategat na tang kolo nira, Agod indi tanira mangaita ig indi tanira mangaintindi,

---

* 12:32 12:32 Telekan ong Juan 3:14-15. † 12:36 12:36 “agod magimo among mga taw ang gistar da ong sinag tang tolok.” Ong bitalang Grigo: agod magimo among mga ana tang tolok. ‡ 12:38 12:38 Isaias 53:1

Itaben magbalik pa tang nem nira ong Dios agod pao-yaen na tanira.”§

⁴¹ Ang mga bitala ang narin, binitala ni Isaias natetenged ong ni Jesus, tenged asing tokaw pa kanay, inita na rang lagi tang gaem ig pagkadios na.

⁴² Piro maski maning don tang binitala ni Isaias, may atan pa ka engaged ang namagto ong ni Jesus, asta ang mga pangolokolong Judio yadi kang namagto. Piro indi agbebeg nira maski ong ninopa ang pamagto tanira ong ni Jesus, itaben palayasen tanira ong mga simban nira.

⁴³ Tenged mas agpalabien pa nirang dayawen tanira ta taw kaysa ang Dios tang magdayaw ong nira.

Ang bitala ni Jesus tang magosgar

⁴⁴ Pagatapos, minitala si Jesus ta mapoirsa ang ganing, “Mga ang tatang taw pagto ong yen, belag lamang ta yo tang agtowan na, kondi asta ang nanobol ong yen. ⁴⁵ Ig ang naita ong yen, naita ra ka ong nanobol ong yen.

⁴⁶ Yo, napaningo tarin bilang tolok para ong kalibotan, agod ang mamagto ong yen indi ra mangabo-wan ong maki-lep. ⁴⁷ Mga may taw ang nabasi tang mga toldoko piro indi ka agtomanen na, belag ta yo tang magosgar

ong nandia. Tenged indio napaning tarin ong kalibotan para sintinsian tang mga taw. Napaningo ta para ilibri tanira ong silot ang para ong mga kasalanan. ⁴⁸ Piro may atan engaged ang magosgar ong mga taw ang indi mangilala ong yen ig indi ka magtoman ong yen mga bitala; ang mga bitalang nang mismong sinoldoko yay ang magosgar ong nira ong oring kaldaw. ⁴⁹ Tenged indio bibitala ong yen ang sadiling kaliagan. Ang Dios ang Tatay ang nanobol ong yen yay ang pagtoldok ong yen tang

onopay ibitalao ig itoldoko. ⁵⁰ Ig gata-wananong ang mga

---

§ 12:40 12:40 Isaias 6:10

bitala na pagtorol tang kaboing anday kataposan. Animan ang tanan ang agtotoldok tang Tatay ong yen ya kay ang agganingo ong nindio.”

13

Inogatan ni Jesus tang kakay tang mga sinagpan na

¹ Bispiras da tang Pista tang Pagta-lib tang Anghil.* Gata-wanan ni Jesus ang kiminabot da tang oras ang magalin da tanandia ong kalibotan ang na agod magbalik da ong Tatay na ong langit. Impisa ong primiro ginengman nang pisan tang mga sinagpan na tarin ong kalibotan, ig mandian agpaita na ra mga monopag kabael tang pagmal na ong nira.

² Ang labing asi, pamanapon da Jesus aroman na tang mga sinagpan na. Si Judas, ang ana ni Simon Iscariote, pinaisip dang lagi ni Satanas ang traidoron na si Jesus. ³ Mandian, gata-wanan ni Jesus ang sindol da ong nandia tang Dios ang Tatay tang tanan ang gaem. Ig gata-wanan na kang nagalin tanandia ong Dios ig ong Dios ka magbalik. ⁴ Animan asing pamanapon tanira, dayon ang kimindeng si Jesus, oman nagloat tang lambong nang panta-paw ig nangampit ta toalia ong awa na. ⁵ Nagtayon tanandia ta wi ong planggana, ig nagimpisang nagogat tang mga kakay tang mga sinagpan na. Kada maogatan na, agrapoan na tang toaliang aggampiten na ong awa na.

⁶ Pagalenget ni Jesus ong ni Simon Pedro, ganing si Pedro, “Gino, angay yawa ray magogat tang kakayo?”

⁷ Siminabat si Jesus, “India pa gaintindi mandian tang agboateno, piro maintindian mo ka enged may pirapang kaldaw.”

---

* 13:1 13:1 Ang “bispiras” tang kapistan, yay ang labing pamagsimpan tang kada pamilia ta ispisial ang panapon.

⁸ Ganing ong nandia si Pedro, “India ka enged papaogogaten ta tang kakayo!” Piro ganing si Jesus, “Mga india magpaogat tang kakay mo ong yen, maliag yaning india enged ma-pen ong yen.”

⁹ Animan ganing si Pedro, “Gino, mga maning atan, belag lamang tang kakayo tang ogatan mo, asta ra ka ang kalimao may ang kolō!”

¹⁰ Siminabat si Jesus, “Ang napandigo ra, limpio ra tang bilog ang sinangoni na, ig anda ray kaministiran ang ogatan poira lamang ong kakay na. Limpio amo ra, piro belag ta yamong tanan.” ¹¹ Minaning si Jesus ang belag ta limpio tanirang tanan tenged gata-wanan na rang lagi mga sinopa tang magtraidor ong nandia.

¹² Pagapagogat ni Jesus tang mga kakay nira, nagtok sing oman tang lambong na ig nagbalik ong lamisan. Ganing tanandia ong mga sinagpan na, “Onopa? Gaintindian mi mga onopay maliag yaning tang bindoatong na ong nindio?” ¹³ Aggoyano nindio ta Maistro ig Gino, ig tama amo, tenged yo Maistro ig Gino mi ka kaman. ¹⁴ Mandian, mga yo, ang Maistro mi ig Gino, nagogat tang kakay mi, dapat mamagogat amo ka tang kakay tang kada tata may tata. ¹⁵ Bindoato narin bilang alimbawa agod sia tang patoladan mi. ¹⁶ Agganingo ong nindio, anday torobolon ang mas alawig ong agalen na, ig anda kay sinobol ang alawig ong nanobol ong nandia. ¹⁷ Mandian gaintindian mi ra tang mga bagay ang na, animan mga boaten mi, masoirti amo.

¹⁸ “Belag ta yamong tanan tang agganingeno, tenged gailalao tang tanan ang mga piniliko. Ig kaministiran mainabo tang na-tang ong Kasolatan ang ganing, ‘Ang taw ang sasaro ong yen yay ang magtraidor ong yen.’†

¹⁹ Narin agbebego ra mandian ong nindio mintras indi

---

† 13:18 13:18 Salmo 41:9

pa gainabo, agod mga mainabo ra, mamagparet amo ang yo yay ang Cristo. ²⁰ Tandan mi na: Ang magrisibi ong maski sinopang agtobolono, pagrisibi ka ong yen. Ig ang pagrisibi ong yen, sia pagrisibi ka ong nanobol ong yen.”

*Nagbeg si Jesus ang may magtraidor ong nandia
(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)*

²¹ Pagatapos ang minitala si Jesus, nagsinti tanandia ta mo-ya, ig nagbeg da ta osto ong mga sinagpan na ang ganing, “Ong matod, traidorono tang tata ong nindio.”

²² Namagpina-dekan da lamang tang mga sinagpan ni Jesus ang pamagisip, tenged indi gangatako mga sinopa ong nira tang agganingen na. ²³ Mandian, ang katepad ni Jesus don ang pamangan ay ang sinagpan nang agmalen na ta mo-ya. ²⁴ Sininiasan narin ni Simon Pedro ang ganing, “Te-maen mo mga sinopay agganingen na.” ²⁵ Animan siminandig tang tatang sinagpan ang asi ong debdeb ni Jesus ig nane-ma, “Gino, sinopa tang magtraidor ang asi ong nio?”

²⁶ Siminabat si Jesus, “Ite-meo tang tinapay ang na ong mangkok, ig ang dawatano yay ang magtraidor ong yen.” Pagate-me na tang tinapay, dayon ang dinawat na ong ni Judas, ang ana ni Simon Iscariote. ²⁷ Pagarisibi ni Judas tang tinapay, ya ray asi siminled da ong nandia si Satanas. Ig minaning si Jesus ong ni Judas, “Ala, boaten mo rang lagi tang boaten mo.” ²⁸ Piro maski tata ong mga aroman nira ang pamangan, indi gatako mga angay maning ta si tang inaning ni Jesus ong ni Judas. ²⁹ Si Judas tang manigbiot tang koarta nira, animan ang kalaom tang doma ong nira, agpapamakalen tanandia ni Jesus ta kaministiran pa nira ong pista, obin sigoro papaglimoson na ong mga pobri.

³⁰ Ig pagapamangan ni Judas tang tinapay, dayon da tanandiang nagalin. Labi ra asing oras ang asi.

Ang ba-long tobol

³¹ Pagapagalin ni Judas, ganing si Jesus, “Indi ra lamang maboay, yo, ang Ana ta Taw, padengegan ong mainabo ong yen. Ig tenged ong yen, ang Dios padengegan ka. ³² Ig mga ang Dios padengegan tenged ong yen, yo padengegano ka nandia don mismo ong langit. Ig narin boaten nang lagi. ³³ Mga anao, indi ra lamang maboay tang pagtarabidan ta. Dilemeno nindio piro pario tang inangingo ong mga pangolokolong Judio, sia tang agganingo ra ong nindio mandian: indi amo mapaning ong paningano.

³⁴ “Animan mandian may ba-long tobol ang agto-dolo ong nindio ig yay na: Mamaggeregman amo. Mga monopa tang paggegmao ong nindio, dapat maning ka ta si tang paggegma mi ong kada tata may tata. ³⁵ Mga mamaggeregman amo, asia mata-wanan tang tanan ang yamo mga sinagpano.”

Minaning si Jesus ang magbo-li si Pedro natetenged ong nandia

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶ Ganing si Simon Pedro, “Gino, ong ariapa paning?” Siminabat si Jesus, “Mandian india pa matabid ong paningano, piro ong ori domatona ka ong yen don.”

³⁷ Piro ganing pa si Pedro, “Gino, angay indio pa matabid ong nio mandian? Listō kang magbolontad tang kaboio para ong nio!”

³⁸ Siminabat si Jesus, “Onopa, listoang engaged ang mapatay para ong yen? Tandan mo na, Pedro: Balo manolōk tang mano mandian ang garamal, ma-long bisisang magbo-li ang maning india gailala ong yen.”

14

Si Jesus tang dalan

¹ Oman, ganing si Jesus ong mga sinagpan na, “Indi amo magpalibeg tang kolo mi. Magtalig amo ong Dios ig magtalig amo ka ong yen. ² Don ong balay tang Tatayo yading maistaran. Tongkawo don para magsimpan ta logar para ong nindio. Indio magbeg ta narin ong nindio mga belag ta matod. ³ Ig mga dono ra ig nasimpanan amo ra yen ta istaran mi, magbaliko si tarin para komiten amo, agod mga ong ariopa, don amo ka. ⁴ Ig gata-wanan mi ra tang dalan ang paning ong paningano.”

⁵ Ganing ong nandia si Tomas, “Gino, indi ami gatako mga ong ariapa paning, monopa mata-wanan amen tang dalan?”

⁶ Ganing si Jesus, “Yo tang dalan, ang kamatodan ig ang kaboi. Anday mapaning ong Dios ang Tatay mga belag ta yo tang dalan ang osoyon na. ⁷ Mga matod ang gailalao nindio, maliag yaning gailala mi ra ka asta ang Tatayo. Ig mimpisa mandian gailala mi ra enged tanandia ig inita mi ra ka.”

⁸ Ganing ong nandia si Felipe, “Gino, ipaita mo kay ong yamen tang Tatay agod magkontinto ami ra.”

⁹ Siminabat si Jesus, “Felipe, kaboay da tang pagtara-bidan ta! Indio pa enged gailala mo? Ang naita ong yen, naita ra ka ong Dios ang Tatay. Angay ganinga pa, ‘Ipaita mo ong yamen tang Tatay’? ¹⁰ Onopa? India pagparet ang yo ong Tatay ig ang Tatay nani ka ong yen? Ang mga bitalang agtotoldoko indi pagalin ong sadilio. Ang Dios ang Tatay ang nani ong yen, tanandia mismo tang pagboat tang mga bagay ang agboateno. ¹¹ Animan magparet amo ong agganingo nga ang Tatay nani ong yen ig yo ong nandia. Piro maski indi amo maliag ang magparet ong agganingong na, dapat magparet amo ka enged tenged

ong mga milagrong inita mi. ¹² Tandan mi na: Ang pagto ong yen mapagboat ka tang pario tang agboateno, ig mas sobra pa ngani, tenged yo magbaliko ra ong Dios ang Tatay. ¹³ Ig maski onopay pa-dolon mi ong nandia ong arano,* sia boateno, agod dayawen tang Tatayo tenged ong yen, ang Ana na. ¹⁴ Maski onopay pa-dolon mi ong arano, sia boateno ka kaman.”

Pinangako ni Jesus ang i-dol na tang Ispirito Santo

¹⁵ Ganing pa si Jesus, “Mga matod ang agmaleno nindio, tomanen mi tang mga tobolo. ¹⁶ Pa-dolono ong Tatayo ang oldan amo nandia tang Manigtabang ang tenlet ong yen, agod magimo rang aroman mi asta ong tanopa. ¹⁷ Na anday doma, ang Ispirito Santo ang yay ang magtoldok ong nindio tang kamatodan natetenged ong Dios. Ang mga taw ang indi pangilala ong yen, indi marisibi tang Ispirito tenged indi tanira gaita ig indi ka gailala ong nandia. Piro yamo, gailala mi tanandia, tenged asia ra tanandia ang aroman mi mandian, ig magtinir ong nindio asta ong tanopa.

¹⁸ “Indi amo bo-wanan ta ang anday aroman mi. Magbaliko ka ong nindio. ¹⁹ Indi ra lamang maboay, indio ra itaen tang mga taw ang sakep tang kalibotan ang na. Piro yamo, itaeno pa nindio tenged maboio sing oman. Ig tenged yo maboio, maliag yaning asta yamo maboi amo ka. ²⁰ Ong kaldaw ang asi, don mata-wanan mi enged ang yo ong Tatay, ig yamo nani ka ong yen, ig yo atano ka ong nindio.

²¹ “Ang sinopay pagrisibi ig pagtoman ong mga tobolo, tanandia yay ang paggegma ong yen. Ig ang taw ang paggegma ong yen, gegman ka tanandia tang Tatayo. Asta

---

* ^{14:13} ^{14:13} Ang mga bitalang “pa-dolon mi ong arano” maliag yaning tenged pamagto tanira ong ni Jesus, poidi tanirang mama-dol tang maski onopa sigon ong kaliagan tang Dios.

yo, gegmano ka tanandia, ig bogos ang ipailalao tang sadilio ong nandia.”

²² Mandian, ang tata pang Judas, ang belag ta Judas ang Iscariote, nane-ma ong ni Jesus ang ganing, “Gino, angay ong yamen lamang agpailala mo tang sadili mo? Angay india magpailala ong tanan?”

²³ Siminabat si Jesus, “Asia tenged ang taw ang paggegma ong yen, tanandia tang magtoman ong mga bitalao. Gegman tanandia tang Tatayo, ig yo may ang Tatayo ma-pen ami ong nandia. ²⁴ Piro ang indi paggegma ong yen, indi magtoman tang mga bitalao. Ang mga bitalang gaba-yan mi ong yen, indi pagalin ong sadilio. Sia pagalin ong Dios ang Tatay ang yay ang nanobol ong yen tarin ong kalibotan.

²⁵ “Ang mga bagay ang na agpatakō rang lagi ong nindio mintras aromano pa nindio. ²⁶ Piro mga mapagalino ra ngani, ipekel tang Tatayo tang Manigtabang, ang yay ang Ispirito Santo, bilang kateleto. Tanandia tang magtoldok ong nindio tang tanan ang bagay ig magpademdem ong nindio tang tanan ang inaningo.

²⁷ “Kao-yan tang agbobobo-wano ong nindio. Ang kao-yan ang nang agto-dolo ong nindio pagalin ong yen, ig belag ta pario tang kao-yan ang pagalin ong kalibotan ang na. Animan indi amo magpalibeg tang kolo mi ig indi amo mageled. ²⁸ Naba-yan mi ra tang inaningo ong nindio: Magalino ra piro magbaliko si. Mga matod ang aggegmano nindio, mangalipay amo rin ang mapaningo ra ong Tatayo, tenged ang Tatay mas makagagaem pa ong yen. ²⁹ Na agpatakō rang lagi ong nindio mintras indi pa gainabo, agod mga mainabo ra ngani, mamagparet amo. ³⁰ Indi ra paboateno tang bitalao tenged komabot

da tang pangolokolo ong kalibotan ang na.[†] Anda enged ay gaem na ong yen. ³¹Piro tomaneno tang agtotobol tang Tatayo ong yen, agod mata-wanan tang tanan ang taw ang aggegmano kaman tanandia. Animan, maytara! Panaw ita ra!”

15

Ang kalimbawan ni Jesus tatang papa ta obas

¹ Nagtoldok si Jesus ong mga sinagpan na ta tatang palimbawa ang ganing, “Yo tang matod ang papa ta obas,^{*} ig ang Tatayo tang manigsagod. ² Agpotolon na tang yen ang mga tanga ang indi pamorak. Piro ang kada tanga ang pamorak, aglimpioan na agod manaringsing ig mas manyadi pa tang borak na. ³ Yamo tang mga tanga ang nalimpioan da tenged ong mga bitalao ang sinoldoko ong nindio. ⁴ Animan indi amo palbag ong yen, ig yo indio ka palbag ong nindio. Indi ra mapamorak tang tangang indi ra toto-pat ong papa na. Maning amo ka don, mga palbag amo ong yen, indi amo ra mapamorak.

⁵ “Animan ganingo, yo tang papa ta obas ig yamo tang mga tanga na. Ang taw mga indi tanandia palbag ong yen, ig yo indio ka palbag ong nandia, tanandia yay ang mamorak ta doro. Tenged mga yo andao ong nindio, anda enged ay maboat mi. ⁶ Piro ang taw ang agpalbag ong yen igpere-lek lamang, pario tang mga tangang pinlek ig lango ra, simeten oman tolpokan da. ⁷ Piro mga indi amo palbag ong yen, ig mga iloak mi ong mga popotokon mi tang mga bitalao, mama-dol amo tang maski onopay

---

[†] 14:30 14:30 “pangolokolo ong kalibotan ang na.” Ong bitalang Grigo: “ang prinsipi tang kalibotan ang na.” Yay si Satanas. ^{*} 15:1 15:1 Ang mga “obas,” mga ong bitalang English yay ang mga “grapes.” Ang itsora na pario tang borak tang wakay obin lomboy. Telekan ka ong Bokabolario.

galiagan mi, sia oldan amo. ⁸ Mga magpadayon among mamorak ta doru, maliag yaning yamo mga sinagpano, ig ong maning don mapagtorol amo ta mabael ang dengeg ong Tatayo. ⁹ Mga monopa tang paggegma tang Tatay ong yen, maning ka don tang paggegmao ong nindio. Indi amo magpabelag ong paggegmao. ¹⁰ Mga tomanen mi tang mga tobolo, indi amo kaman malbag ong paggegmao ong nindio. Pario ka ong yen, ang agtomaneno tang mga tobol tang Tatayo, animan indio galbag ong paggegma na.

¹¹ “Agganingo ong nindio tang mga bagay ang na agod mangalipay amo pario ong yen, ig agod magimong bogos tang kalipay mi. ¹² Na tang tobolo ong nindio: mamag-geregman amo pario tang paggegmao ong nindio. ¹³ Anda enged ay kapario na tang paggegma ta tatang taw ang magbolontad tang kaboi na para ong mga tangay na. ¹⁴ Tangay amo yen mga agtomanen mi tang mga tobolo. ¹⁵ Indi amo ra agkabigen ta ang mga torobolon, tenged ang torobolon indi gatako tang tanan ang agboaten tang agalen na. Agkabigen amo ra yen ang mga tangayo, tenged ang onopay naba-yano ong Tatayo, ya kay ang agganingo ong nindio. ¹⁶ Belag ta yamo tang namilik ong yen. Yo tang namilik ig nanobol ong nindio agod magkatinir amo ta borak ong pagtoldok mi. Ig ang mga borak ang asi indi malipat asta ong tanopa. Ong maning don, maski onopay pa-dolon mi ong Dios ang Tatay ong arano, sia i-dol na ong nindio. ¹⁷ Animan agganingo si ong nindio: mamag-geregman amo.”

Ang pamagto ong ni Jesus asilagan tang indi pamagto

¹⁸ Ganing pa si Jesus, “Mga asilagan amo ra tang mga taw ang sakep tang kalibotan ang na, demdemen ming yo tang primirong inasilagan nira ba-lo yamo. ¹⁹ Mga kapario amo rin tang mga taw ang asi, ginegman amo

ka rin nira tenged aroman amo nira. Piro ong matod, belag amo ra ta aroman nira, tenged pinilik amo ra yen agod pabelag amo ong nira ig yay sia animan gangasilag tanira ong nindio. ²⁰ Demdemen mi tang inaningo ong nindio ang anday torobolon ang mas alawig ong agalen na. Maliag yaning, tenged yo agpaliwagano tang mga taw, indi maimong indi amo ka paliwagan nira. Ya ka mga may atan ang namagparet ong toldoko, pareten ka nira tang itoldok mi. ²¹ Piro paliwagan amo engaged tang mga taw tenged mga sinagpan amo yen ig indi tanira gangailala ong nanobol ong yen. ²² Mga indio rin napaning tarin ong kalibotan para begen tanira tang natetenged ong sadilio, indi ka rin namagkatalak tanirang indi namagto ong yen. Piro mandian ang napaningo ra tarin, indi ra tanira mapagbalibad ong talak nirang asi. ²³ Ang taw ang anday gegma na ong yen, anda kay gegma na asta ong Tatayo. ²⁴ Mga indio ka nagboat ig nagpaita ta mga milagrong indi engaged maboat ta taw, anda ka rin ay kasalanan nira maski indi mamangilala ong yen. Piro maski inita ra nira tang mga bindoato, ong dojali ta sia gangasilag pa ka engaged tanira ong yen asta ong Tatayo. ²⁵ Piro dapat dang mainabo na agod magmatod tang nantang ong Katobolan nira ang ganing, 'Gangasilag tanira ong yen ang anda kay dailan.'

²⁶ "Piro magpekelo ong nindio tang Manigtabang, ang yay ang Ispirito Santo ang magalin ong Tatayo. Tanandia tang Manigtoldok tang kamatodan, ig mga komabot magpamatod tang natetenged ong yen. ²⁷ Ig yamo kaministiran kang magpamatod ong mga taw natetenged ong yen, tenged impisa pa lamang ang tarino, aroman amo rang lagi yen."

16

¹ Ganing pa si Jesus ong mga sinagpan na, “Ang tanan ang narin agpatakō rang lagi ong nindio agod maski onopay mainabo, indi malipat tang pagto mi ong yen. ² Tenged palayasen amo tang mga masig ka Judio mi ong mga simban mi. Ig komabot tang oras nga ang doma mamamatay ong nindio ang kalaom nira tama tang agboaten nirang asi ong pagsirbi nira ong Dios. ³ Maning ta sia tang boaten nira ong nindio tenged indi tanira gangailala ong yen asta ong Dios ang Tatay. ⁴ Agbebego narin mandian agod mga mainabo ra, mademdeman ming pinatakō rang lagi ong nindio tang natetenged ong nira.”

Ang obra tang Ispirito Santo

“Ang mga bagay ang nang mainabo ong nindio, indi pang lagi binego tanopa sia tenged ka-peno pa nindio. ⁵ Mandian agbebego ra tenged magbaliko ra ong nanobol ong yen. Piro angay bato maski tata ong nindio anda enged ay pane-ma mga ong ariopa paning? ⁶ Asia tenged sigoro pamagsinti amo ta mo-ya natetenged ong mga bagay ang ba-lo lamang binego ong nindio. ⁷ Piro dapat mata-wanan mi, ang pagalino tarin ong kalibotan ay para ong ikakao-ya mi. Tenged mga indio magalin, ang Manigtabang, ang yay ang Ispirito Santo, indi paning ong nindio. Piro mga magalino, ipekelo tanandia tarin agod tomabang ong nindio. ⁸ Mga komabot tanandia, ipaita na ong mga taw ang sakep tang kalibotan ang na nga mali tang aggisipen nira natetenged ong onopa enged tang kasalanan ig mga sinopay mato-lid, ig mga monopa tang pagorosgaren tang Dios. ⁹ Ipaita na ong nira nga pamagkatalak tanira tenged indi tanira pamagto ong yen. ¹⁰ Ipaita na mga sinopa tang mato-lid tenged yo magbaliko ra ong Dios ang Tatay, ig indio ra itaen ming moman. ¹¹ Ipaita ka tang Ispirito mga monopa tang pagorosgaren

tang Dios, tenged nasintinsian dang silotan si Satanas, ang yay ang pangolokolo ong mga taw ang sakep tang kalibotan ang na.

¹² “Doro pa rin tang yaningo ong nindio, piro belag pa ta kaya mi. ¹³ Piro mga komabot da tang Ispirito Santo, ang yay ang Ispirito tang kamatodan, tanandia tang magtoldok ong nindio tang tanan ang kamatodan natetenged ong Dios. Indi tanandia magbitala ong sadiling kaliagan na lamang, kondi ang onopay gaba-yan na ong Dios ang Tatay, ya kay ang yaning na ong nindio. Ig ipatako na tang onopay mainabo ong parakaboton. ¹⁴ Ang Ispirito magtorol ta mabael ang dengeg ong yen, tenged ang mga bitalao mismo tang yaning na ong nindio. ¹⁵ Ganingo ang mga bitalao yay ang yaning tang Ispirito ong nindio, tenged mga onopa tang bitala tang Tatayo, ya kay ang yen.”

Ang kapongawan teltan ta kalipayan

¹⁶ Ganing pa si Jesus ong mga sinagpan na, “Indi ra lamang maboay, indio ra itaen mi. Piro mata-lib tang indi ka lamang maboay ang timpo, itaeno si nindiong moman.”

¹⁷ Animan ang doma ong mga sinagpan ni Jesus namagtere-ma te-man tang ganing, “Onopa bato tang maliag nang yaning? Angay bato ganing tanandia indi ra lamang maboay, indi ra itaen ta tanandia, piro mata-lib tang indi lamang maboay ang timpo, itaen ta si ka onong oman? Ig ganing pa, tenged magbalik ono ong Tatay na. ¹⁸ Onopa bato tang maliag nang yaning, ‘Indi ra lamang maboay?’ Indi ita baya maintindi!”

¹⁹ Gata-wanan ni Jesus ang gangaliliag ka rin tanirang mamane-ma ong nandia, animan ganing tanandia ong nira, “Pamagtere-ma te-man amo atan natetenged ong inaningo ang indi ra lamang maboay indio ra itaen mi,

piro mata-lib tang indi lamang maboay ang timpo, itaeno si nindiong moman. ²⁰ Ong matod, ang mga taw ong kalibotan ang indi pangilala ong yen, mangalipay ta mo-ya ong mainabo ong yen. Piro yamo, mamagini-yak amo tenged ong sobrang sinti mi. Piro indi lamang maboay, ang kapongawan ming asia malipat ig teltan ta kalipayan. ²¹ Pario ong babay ang pagpasit. Aggagoantaen na tang kasitan tenged mangana ra. Piro mga maloa ngani tang mola, malipatan na ra tang napasaran nang kasitan. Galipay da tanandia tenged nataw da tang ana na. ²² Pario ka ong nindio, pamagsinti amo ka mandian, piro mga mamaginitan ita sing moman, mangalipay amo ta mo-ya. Ig indi enged makalaw ong nindio ta maski sinopa tang kalipayan ang asi.

²³ “Ong kaldaw ang asi, anda ray kaministiran ang mane-ma amo pa ong yen. Ong matod, maski onopay padolon mi ong Tatayo ong arano, asia i-dol na ong nindio. ²⁴ Asta mandian, indi amo pa pama-dol ta maski onopa ong arano. Mama-dol amo, ig sia marisibi amo, agod magimong bogos tang kalipay mi.”

Dineg da ni Jesus tang kalainan tang kalibotan

²⁵ Ganing pa si Jesus, “Ang mga bagay ang na agganingo ong nindio ong paggamito ta mga palimbawa. Piro komabot tang kaldaw ang indio ra maggamit ta mga palimbawa. Idiritsō ra lamang ipatako ong nindio tang natetenged ong Tatayo. ²⁶ Ong kaldaw ang asi, indio ra mama-dol ong nandia para ong nindio. Yamo ra mismo tang mama-dol ong nandia ong arano, ²⁷ tenged ang Dios ang Tatay mismo paggegma ong nindio. Aggegman amo tang Tatay tenged aggegmano nindio, ig pamagparet amo ang yo nagalino ong nandia. ²⁸ Nagalino ka kaman ong

Dios ang Tatay ig napaningo tarin ong kalibotan. Ig mandian magalino ra tarin ig magbalik ong nandia.”

²⁹ Dayon ang minaning tang mga sinagpan ni Jesus, “Asia, mayag da tang mga pamitala mo! Tenged diritso lamang ang india ra paggamit ta palimbawa. ³⁰ Mandian gasigoro amen dang gata-wanan mo tang tanan ang bagay. Maski indi pa gapane-ma ong nio tang tatang taw, gata-wanan mo rang lagi tang onopay gisipen na. Animan pamagparet ami ra ang yawa nagalina ong Dios.”

³¹ Siminabat si Jesus, “Onopa, pamagto amo ra ong yen mandian? ³² Piro tandan mi: Komabot tang oras, ig kiminabot da mandian, ang yamong tanan mamagbelag-belag. Mamansiolik amo ig bo-wanano nindio. Piro maski bo-wanano nindio, may aromano pa ka enged tenged ang Dios ang Tatay aromanong pirmi. ³³ Animan mandian ang tanan ang narin sinayodo ra ong nindio agod indi magoloan tang isip mi, tenged na-pen amo ra ong yen. Mapasar amo ta kaliwagan ong kalibotan ang na, piro papoirsaen mi tang nem mi! Ang tanan ang kalainan tang kalibotan dinego ra.”

17

Nangadi si Jesus para ong mga sinagpan na

¹ Pagatapos ang minitala si Jesus, siminingara tanandia ong langit ig minaning, “Tatayo, kiminabot da tang oras. Padengegan mo kay tang Ana mo, agod ang Ana mo mapagtorol ka ta dengeg ong nio. ² Tenged sindolano nio ta podir ang maggaem ong tanan ang taw, agod magtorolo ta kaboing anday kataposan ong tanan ang mga taw ang sindol mo ong yen. ³ Magkatinir tanira tang kaboing anday kataposan mga mangilala tanira ong nio, ang matod ig tambilog lamang ang Dios, ig mga mangilala ka ong yen, ang sinobol mo. ⁴ Mandian nataposo ra

tang tanan ang pinaboat mo ong yen, ig ong maning don napagtorolo ra ta mabael ang dengege ong nio tani ong tanek. ⁵ Animan mandian, Tatay, padengegano si nio atan ong podir mo, pario asing aromano pa nio ba-lo bindoat tang kalibotan.

⁶ “Pinailalā ra yen ong mga taw ang nang pinilik mo ong kalibotan ig sindol mo ong yen. Tanira nio ig inintriga mo tanira ong yen. Sinoman nira tang mga tobol mo, ⁷ ig mandian gangatako ra tanirang ang tanan ang sindol mo ong yen, ong nio enged nagalin. ⁸ Tened mga onopa tang inaning mo ong yen, ya kay ang sinoldoko ong nira, ig rinisibi ka nira. Ig mandian gangatako ra enged ang yawa mismo tang pinagalinano ig yawa ka tang nanobol ong yen.

⁹ “Animan, Tatay, pangadio para ong mga sinagpanong narin. Belag ta maning ang pangadio para ong tanan ang taw ong kalibotan. Ang agpangadio lamang ay ang mga taw ang sindol mo ong yen tened tanira nio. ¹⁰ Ang tanan ang nio ay yen. Ig ang tanan ang yen ay nio. Ig yo agpadengegano tened ong nira. ¹¹ Indi ra lamang maboay, magalino ra ong kalibotan ang na ig magbaliko ra atan ong nio. Piro tanira mangabo-wan pa tani. O, Tatay ang Sagrado, bantayan mo kay tang mga taw ang na ong gaem mong mismo ang sindol mo ong yen, agod magimong tata ra lamang tanira, pario tang ita tata lamang. ¹² Asing aromano pa nira, binantayano tanira ong gaem mong sindol mo ong yen. Binantayano tanira ta mo-ya, ig maski tata ong nira anday napatay, poira lamang ong tambilog ang dapat enged silotan ang i-lek ong impirno agod magmatod tang na-tang dang lagi ong Kasolatan. ¹³ Indi ra lamang maboay, magbaliko ra atan ong nio, Tatay. Animan mintras tanio pa ong kalibotan, agpangadio tang mga bagay ang na para ong mga

sinagpano agod bogos ang marisibi nira tang kalipayan ang magalin ong yen. ¹⁴ Sindolo ra ong nira tang mga bitala mo ig yay sia animan gasilagan tanira tang mga taw ang sakep tang kalibotan ang na. Gasilagan tanira tenged belag da tanira ta pario tang mga taw ang asi, pario ong yen ang belago ka ta pario nira. ¹⁵ Indio pagampo ang komiten mo tanira ong kalibotan, kondi ilibri mo kay tanira ong ni Satanas. ¹⁶ Belag tanira ta pario tang mga taw ang sakep tang kalibotan ang na, pario ang yo belago ka ta pario nira. ¹⁷ Animan boaten mo kay tanirang mga sagradong sinakepan mo ong tabang tang bitala mo, ang yay ang kamatodan. ¹⁸ Na agpa-dolono ong nio tenged mga monopa yo sinobolo nio tani ong kalibotan, ya kay mandian tobolono ra ka tanira ong mga taw ong kalibotan. ¹⁹ Ig para ong nira, agbobolontado ra tang sadilio ong nio, agod bogos tanirang magimong mga sagradong sinakepan mo.

²⁰ “Belag lamang tanira tang agpangadio, kondi asta ang tanan ang taw ang mamagto ong yen tenged ong pagtoldok nira. ²¹ Tatayo, agpa-dolono ong nio ang magimong tata lamang tanirang tanan. Mga monopa yawa tani ong yen ig yo atano ong nio, balampa magimong tata lamang tanira ong yaten, agod mamagparet tang mga taw ong kalibotan ang yawa tang nanobol ong yen. ²² Ang dengeg ang sindol mo ong yen, sindolo ka ong nira agod magimong tata lamang tanira pario tang ita tata lamang. ²³ Maliag yaning mga monopa yawa tani ong yen, yo ya ka ong nira agod magimong tata lamang enged tanira. Ong maning don, mata-wanan tang mga taw ong kalibotan ang yawa tang nanobol ong yen ig aggegman mo tanira pario tang paggegma mo ong yen.

²⁴ “O Tatay, galiagano ang ma-pen ka ong yen atan mismo ong langit tang mga taw ang inintriga mo ong yen,

agod itaen ka nira tang mabael ang dengeg ang sindol mo ong yen. Sindolano nio tang dengeg ang na tenged asing indi pa gaboat tang kalibotan, ginegmanong lagi nio. ²⁵ Tatayong mato-lid, ang mga taw ang sakep tang kalibotan ang na, indi gailala ong nio. Piro yo gailalao ong nio. Ig gata-wanan tang mga aromanong na ang yawa tang nanobol ong yen. ²⁶ Pinailalā yen ong nira, ig ipailalā pa ka enged yen agod bogos ang mapasaran nira tang paggegma mo ong yen, ig agod yo mismo atano kang pirmi ong nira.”

18

Dinep si Jesus

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

¹ Pagatapos ni Jesus ang nangadi, napanaw tanandia aroman na tang mga sinagpan na. Namansila-ted tanira ong dobali tang soba tang Cedron ig don tanira namansipanang ong tatang mala-bang ang logar ang lindoakan ta mga ayo. ² Ang logar ang narin gatoman ka tang traidor ang si Judas tenged pirming pamansipanang don da Jesus may ang mga sinagpan na. ³ Animan napaning ka don si Judas, pagated tang mga sondalong taga Roma asta ang mga goardia tang Timplo ang sinobol tang mga Pariseo ig ang mga pangolokolong padi. May ekel nirang mga tolok, mga lampara asta mga armas. ⁴ Gata-wanan dang lagi ni Jesus tang tanan ang mainabo ong nandia, animan binagat nang lagi tang mga taw ang asi ig minaning, “Sinopay agdilemen mi?”

⁵ Siminabat tanira, “Si Jesus ang taga Nazaret.”

Ganing si Jesus ong nira, “Yo si Jesus.”

Mandian, si Judas, ang nagtraidor ong nandia, don kang aroman tang mga taw ang asi. ⁶ Pagabitata ni Jesus ang

ganing, “Yo si Jesus,” golping nangatras tang mga taw ig nangatomba ong tanek.

⁷ Oman sine-ma si tanira ni Jesus, “Sinopa enged tang agdilemen mi?”

“Si Jesus ang taga Nazaret,” tang sabat nira.

⁸ Siminabat si Jesus, “Ganging ra ong nindio, yo si Jesus. Mga yo tang agdilemen mi, pabayan mi lamang mapagalin tang mga aromanong na.” ⁹ Maning ta na tang bitala ni Jesus agod magmatod tang inaning na rang lagi tanopa sia ong Dios ang ganing, “Tatayo, anda enged ay napatay maski tambilog ong mga taw ang inintriga mo ong yen.”

¹⁰ Mandian, na pala si Simon Pedro may ekel nang ispada. Golping binonlok na ig dayon ang tinagpas na tang torobolon tang kalawigan ang padi ig nalamong tang talinga nang to. Ang aran tang torobolon ang asi ay si Malco. ¹¹ Oman ganing si Jesus ong ni Pedro, “Itageb mo sia! India gatako? Kaministiran ang mapasarano tang kaliwigan ang na ang agto-dol tang Tatayo ong yen.”

¹² Oman dayon dang dinep si Jesus ig linapot tang mga sondalo ong pagpangolokolo tang kapitan nira, aroman ka tang mga goardiang Judio. ¹³ Primero, don ingkelan nira ong ni Anas ang panogangan ang lali ni Caifas. Si Caifas ang na yay ang kalawigan ang padi tang mga Judio asing takon ang asi. ¹⁴ Tanandia ka tang naglaygay tanopa sia ong mga pangolokolo ong mga Judio ang ganing mas mo-ya ono para ong nira mga tanga tawan lamang tang mapatay kaysa ang bilog ang banoa.

*Nagbo-li si Pedro ang ganing indi ono gailala na si Jesus
(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)*

¹⁵ Si Simon Pedro asta ang tata pang sinagpan ni Jesus diminaton ka don. Ang sinagpan ang asi, gailala tang kalawigan ang padi, animan na-led tanandiang aroman

ni Jesus ong kodal tang balay tang padi. ¹⁶ Piro si Pedro nabo-wan don ong loa tang kodal. Animan indi naboay, nagbalik don tang aroman nang sinagpan ang gailala tang kalawigan ang padi, ig nagigampang ong babay ang manigbantay ong portan, oman pina-led na si Pedro. ¹⁷ Ganing tang babay ong ni Pedro, “Belag bato ta yawa tata ong mga sinagpan tang taw ang asi?”

“Belag!” tang sabat ni Pedro.

¹⁸ Tened malamig asing labing asi, ang mga torobolon ig ang mga goardia namagpadet ta koring ig namansideng ong palibot na para magpakinit-kinit. Don minim-beng ka si Pedro ong nira ang nagpakinit-kinit.

*Inimbistigar si Jesus tang kalawigan ang padi
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)*

¹⁹ Mandian, inimbistigar si Jesus tang kalawigan ang padi natetenged ong mga sinagpan na ig ong mga agto-toldok na. ²⁰ Siminabat si Jesus ang ganing, “Yo indio pagtoldok ong talok. Pirmiong bibitala ong talongan tang tanan. Tened pagtoldoko mismo ong mga simban ig ong Timplo, ang palagsimetan tang tanan ang mga Judio. ²¹ Angay yo tang agte-maen mi? Ang mga taw ang nangabasi ong yen tang dapat te-maen mi. Sia gatawanan nira tang onopay sinoldoko.”

²² Pagabitla ni Jesus ta na, sinampaling tanandia tang tata ong mga goardia ang ke-deng alenget ong nandia. “Angay maning atan tang pagsarabaten mo ong kalawigan ang padi?” ganing tang goardia.

²³ Siminabat si Jesus, “Mga may inaningong malain, isayod mo. Piro mga anda, angay sinampalingo nio?”

²⁴ Oman, asing aglapoton pa si Jesus, pinekel da tanandia ni Anas don ong ni Caifas, ang yay enged ang kalawigan ang padi asing takon ang asi.

*Nagbo-li sing oman si Pedro natetenged ong ni Jesus
(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)*

²⁵ Asing oras kang asi, don pa si Simon Pedro ong loa ang pagpakinit-kinit ong apoy. Sine-ma tanandia tang mga taw don ang ganing, “Belag bato ta yawa tata ong mga sinagpan tang taw ang asi?”

Nagbo-li si si Pedro ang ganing, “Belag baya!”

²⁶ Mandian may don ka ang tatang torobolon tang kalawigan ang padi ig parinti tang taw ang asing tinagpas ni Pedro tang talinga na. Ganing tanandia ong ni Pedro, “Midio yawa ka kaman tang initao ang aroman ni Jesus don ong kayoan!” ²⁷ Piro nagbo-li sing oman si Pedro. Ig ya kay ang pagpanolok tang mano.

*Pinatalonga si Jesus ong gobirnadong si Pilato
(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)*

²⁸ Magalin ong ni Caifas, ingkelan si Jesus tang mga pangolokolong Judio don ong palasio tang gobirnadong. Maga pang pisan asing oras ang asi. Pagakabot nira don ong palasio, ang mga Judio indi maliag ang tenled tenged galenget da tang Pista tang Pagta-lib tang Anghil, ig sigon ong toromanen nira, mga tenled tanira ong balay ta belag ta Judio,* bawal da ong nira ang ma-pen ang mamangan ong pista nira. ²⁹ Animan si Pilato tang limindoa ong nira ig minaning, “Onopa tang riklamo mi kontra ong taw ang na?”

³⁰ Siminabat tang mga Judio ang ganing, “Mga indi nagboat ta malain, indi ingkelan amen tarin ong nio!”

³¹ Ganing si Pilato ong nira, “Ala, bala amo ang magosgar ong nandia sigon ong katobolan mi.”

---

* 18:28 18:28 Ong pama-dek tang mga Judio, maboling tang mga taw ang belag ta Judio, tenged indi tanira pamagosoy ong toromanen tang mga Judio. Telekan ong Bokabolario, ong “Belag ta Judio.”

Piro siminabat tanirang ganing, “Yaming mga Judio, anday podir amen ang magsintinsia ta kamatayen ong maski sinopa.” ³² Maning ta na tang binitala nira agod ong ori magmatod tang inaning ni Jesus mga monopa tanandia mapatay.

³³ Animan dayon ang siminled si Pilato ong palasio. Pinagoy na si Jesus ig sine-ma na ang ganing, “Onopa? Matod ang yawa tang adi tang mga Judio?”

³⁴ Siminabat si Jesus, “Onopa? May nagbeg ong nio natetenged ong yen? Obin sia sadiling isip mo lamang?”

³⁵ Ganing si Pilato, “Angay? Pabetang mo ong yen tatang Judio? Ang mga kasimanoa mong Judio ig ang mga pangolokolong padi mi mismo tang namagekel ong nio tarin ong yen! Angay? Onopay bindoat mo?”

³⁶ Ganing si Jesus ang siminabat, “Ang paggaraemeno bilang adi belag ta pario ong paggaraemen tang mga adi tarin ong kalibotan ang na. Tenged mga maning don, magigbatok ka rin tang mga tawano agod indio madep tang mga pangolokolong Judio. Piro ong matod, ang paggaraemeno bilang adi belag ta pario tang mga adi ong kalibotan ang na.”

³⁷ Animan ganing si Pilato, “Maliag yaning adia ka kaman!”

Siminabat si Jesus, “Yawa ra ka tang naganing! Ig yo napaningo tarin ong kalibotan ig nagimong taw para magpatako ong mga taw natetenged ong kamatodan. Ig ang maski sinopay galiliag ang matako tang kamatodan, pamamasi ong yen ang mga bitala.”

³⁸ Ganing si Pilato, “Onopa enged tang kamatodan?”

Sinintinsian si Jesus ta kamatayen

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

Pagabitata ta si ni Pilato, dayon sing oman ang limin-doa don ong mga Judio ig ganing ong nira, “Anda kay

initao ang kakamalian ong taw ang na para sintinsian.
³⁹ Piro sigon ong kaogalian mi, kada Pista tang Pagta-lib tang Anghil, dapat magpalpato ta tatang priso. Onopa? Palpatano para ong nindiong mga Judio tang adi ming narin?” ⁴⁰ Namansisabat tang mga taw ang pamaginiteg, “Indi! Belag ta tanandia! Si Barabbas tang palpatan mo!” Si Barabbas ang na tatang ribildi.

19

¹ Animan pinakomit ni Pilato si Jesus ig pinalatigo.
² Namagboat tang mga sondalo ta korona-koronang poros tenek oman pinakorona nira ong ni Jesus. Pinatokan nira ta kapang granati* bilang intirimis, ³ oman kada tata agpalenget ong nandia ang ganing “Biba ong adi tang mga Judio!” Ig agtampalingen pa nira.

⁴ Limindoa sing oman si Pilato don ong mga Judio ig minaning, “Ipaloao ra tanandia tarin ong nindio agod itaen ming anda enged ay kakamalian ang initao ong nandia.” ⁵ Animan pinaloa si Jesus ang pagkorona ra ta tenek ig pagtok ta sing kapang granati. Ganing si Pilato ong mga Judio, “Telekan mi! Nani ra tang taw!”

⁶ Pagaita ong ni Jesus tang mga pangolokolo ong mga padi ig ang mga goardia tang Timplo, dayon ang naman-siteg ang ganing, “Ilansang tanandia ong kros! Ilansang ong kros!”

Ganing si Pilato ong nira, “Ala, komiten mi tanandia! Yamo tang balang maglansang ong kros! Yo, anda enged ay initao ang talak na para sintinsian.”

---

* 19:2 19:2 Ang kolor ang “granati” yay ang kolor ang bagay ong lambong ta adi. Animan pinatokan nira si Jesus tang kapang granati agod boat-boaten nirang midio ading intirimis.

⁷ Siminabat tang mga Judio, “Piro sigon ong yamen ang katobolan, ang taw ang na dapat ang patayen, tenged pangambong tanandia tang Ana tang Dios.”

⁸ Pagabasi ta si ni Pilato, mas inledan da tanandiang sintinsian na si Jesus. ⁹ Animan ingkelan na sing oman si Jesus ong teled tang palasio ig sine-ma na si, “Taga ariapa enged?” Piro indi siminabat si Jesus. ¹⁰ Animan ganing si si Pilato, “Angay india somabat ong yen? India gatako ang poidiang palpatan ta obin ipalansang ong kros?”

¹¹ Ganing si Jesus ong nandia, “Yawa, anda enged ay maboat mo ong yen mga india sindolan tang Dios ta gaem. Animan mas mabelat tang kasalanan tang mga namagekel ong yen tarin ong nio.”

¹² Pagabasi ni Pilato ta asi, nagdilem pa enged tanandia ta midios para malibri na si Jesus. Piro ang mga Judio namaginitang ang ganing, “Mga palpatan mo tang taw ang asia, maliag yaning yawa pangontrā ong Adi tang Roma!† Tenged ang maski sinopay pangambo ang tanandia adi ay kasoay tang Adi tang Roma.”

¹³ Pagabasi ni Pilato tang inaning nirang asi, dayon ang laging ingkelan na si Jesus ong loa. Oman kiminarong si Pilato don ong palagosgaran, don ong logar ang aggoyan “Ang Platapormang Bato.” (Mga ong bitalang Hebreo, “Gabata.”)

¹⁴ Ang kaldaw ang asi bispiras da tang pista ig ko-to ra. Mandian ganing si Pilato ong mga Judio, “Telekan mi! Nani ra tang adi mi!”

¹⁵ Piro sigi lamang tang initeg nira ang ganing, “Patayen tanandia! Patayen tanandia! Ilansang ong kros!”

---

† 19:12 19:12 Ang “Adi tang Roma” aggoyan ta “Cesar” mga ong bitalang Grigo.

Ganing si Pilato, “Onopa? Ipalansango ong kros tang adi mi?”

Ganing tang mga pangolokolong padi ang siminabat, “Anday domang adi amen poira ong Adi tang Roma!”

¹⁶ Animan ong ori, inintriga ni Pilato ong nira si Jesus para ilansang ong kros.

Linansang si Jesus ong kros

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

Kinomit da si Jesus tang mga sondalo[‡] ¹⁷ ig limindoa tanira ong siodad. Pinatakan nira ong nandia tang kros na paning don ong logar ang aggoyan ta “Logar tang Doli ta Kolo.” (Mga ong bitalang Hebreo, “Golgota.”)

¹⁸ Pagakabot don, dayon ang linansang nira si Jesus ong kros. May doroa kang taw ang pinadengan nira ong nandia ang linansang. Ang kros tang tambilog gampir ong to ni Jesus, ig ang tata gampir ong wala. Si Jesus ong pagtetengan nira. ¹⁹ Nagpaboat si Pilato ta karatola ig pinakabit na ong kros ni Jesus. Maning ta na tang nasolat don: “Si Jesus ang taga Nazaret, ang Adi tang mga Judio.” ²⁰ Sinolat narin ong mga bitalang Hebreo, Latin, may Grigo, ig dorong mga Judio tang nangabasa tenged ang logar ang pinaglansangan ong ni Jesus alenget lamang ong siodad. ²¹ Animan, pagabasa ta na tang mga pangolokolong padi, namansipaning don ong ni Pilato ig namagriklamo ang ganing, “Belag ta ‘Adi tang mga Judio’ tang isolat mo, kondi ‘Ang taw ang na ganing tanandia ono tang Adi tang mga Judio.’”

²² Piro siminabat si Pilato. “Ang onopay sinolato don, nasolat da!”

²³ Mandian, asing si Jesus nalansang da tang mga sondalo, kinomit nira tang lambong na ig pinarti-parti nira

---

[‡] 19:16 19:16 Ang mga sondalong narin sondalo tang Adi tang Roma.

ta epat, kada sondalo tang parti. Pagatapos, kinomit ka nira tang lambong nang maboat ang panta-paw. Na anday sino-patan na, tenged diritso tang pangabel. ²⁴ Animan namagarampang-ampang tang mga sondalo ang ganing, “Indi ra lasiken ta na. Mamagparabonlokan ita ra lamang agod mata-wanan ta mga sinopay makomit.” Maning ta sia tang nainabo agod magmatod tang na-tang ong Kasolatan ang ganing,

“Pinagparti-partian nira tang lambongong agtotoko, ig namagpabonlokan pa tanira para ong lambongong maboat.”§

Ig maning kaman don tang bindoat tang mga sondalo.

²⁵ Mandian, don ong binit tang kros ni Jesus ke-deng tang nanay na may ang logod ang babay tang nanay na, asta si Mariang katawa ni Cleopas. Don ka si Maria Magdalena. ²⁶ Pagaita ni Jesus ong ni nanay na ig ong sinagpan nang agmalen na ta mo-ya ang ke-deng ka don, ganing tanandia ong nanay na, “Nanay, asia tang ana mo.”

²⁷ Oman ganing ka ong sinagpan nang asi, “Tangay, asia tang nanay mo.” Ig mimpisa don, si Maria don da ministar ong balay tang sinagpan nang asi.

Ang pagapatay ni Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Pagatapos ta si, gata-wanan ni Jesus ang tapos da tang tanan ang bagay, animan agod magmatod tang na-tang dang lagi ong Kasolatan, ganing tanandia, “Agkoaweno ra.”*

²⁹ May tatang tereldan don ang may teled nang makalem ang bino. Nangomit tanira ta ispongha ig sine-me nira ong irinemen ang asi. Pagatapos, sina-ket nira ong kapotan tang tanga ta iloloak ang isopo, oman dinoydoy

---

§ 19:24 19:24 Salmo 22:18 * 19:28 19:28 Salmo 22:15

nira ong anga ni Jesus para ipasepsep.† ³⁰ Pagase-sep na ta si, ganing tanandia, “Tapos dal!” Oman siminokok tanandia ig nabontok da tang linawa na.

Sina-sak tang silid ni Jesus

³¹ Ang kaldaw ang asi, Kaldaw ang Palagsimpan.‡ Ang mga Judio indi gangaliag mga ang sinangoni tang mga linansang ong kros mangabo-wan don, tenged maramal Kaldaw ang Igperenay ig pista kang dorog kaimportanti ong nira. Animan namagigampang tanira ong ni Pilato mga poiding panlapiken tang mga bisit tang mga taw ang linansang, agod madaling mangapatay ig makomit da tang mga sinangoni nira ong kros. ³² Animan pinaningan tang mga sondalo ig pinanlapik nira tang mga bisit tang doroang taw ang linansang ang kadengan ni Jesus. ³³ Piro pagakabot nira ong ni Jesus, inita nira ang patay da pala. Animan indi ra linapik nira tang mga bisit na. ³⁴ Piro ang bindoat tang tata ong mga sondalo don, sina-sak na ta bangkaw tang silid ni Jesus ig golping limindoa tang dogo may wi. ³⁵ Ang mismong naita yay ang pagpamatod natetenged ong mga bagay ang na agod mamagparet amo. Tama tang pagpamatod na, ig gata-wanan nang poros matod tang agbabalita na. ³⁶ Ig ang mga bagay ang na nainabo enged agod magmatod tang na-tang ong Kasolatan ang ganing, “Anda enged ay malapik maski tata ong mga doli na.”§ ³⁷ Ig may na-tang pa ong Kasolatan ang ganing, “Pa-dekan nira tang taw ang sina-sak nira.”*

† 19:29 19:29 Salmo 69:21 ‡ 19:31 19:31 Para ong mga Judio, ang kaldaw ang Biyernes ay Kaldaw ang Palagsimpan para ong Kaldaw ang Igperenay nira. Ang Kaldaw ang Igperenay nira ay pagimpisa ong kaldaw ang Biyernes mga gakorop da tang kaldaw, tegka Sabado ong pagakorop si tang kaldaw.

§ 19:36 19:36 Salmo 34:20 * 19:37 19:37 Zacarias 12:10

Ang paglebeng ong ni Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸ Pagatapos ta si, napaning si Jose ang taga Arimatea don ong ni Pilato para maglisinsia mga poiding komiten na tang sinangoni ni Jesus ong kros. Si Jose ang na tata ka ong mga pamagto ong ni Jesus, piro talok lamang tenged geldan tanandia ong mga pangolokolong Judio. Pinagnan ni Pilato si Jose, animan dayon ang kinomit na tang sinangoni ni Jesus. ³⁹ Siminabid ong nandia si Nicodemo, ang yay ang napaning may tatang labi ong ni Jesus. Si Nicodemo, may ekel nang mabanglong bolong ang pambalsamo ang pinagsamporang mira may alo vera. Ang simbang na mga tolong polok may epat ang kilo. ⁴⁰ Animan pagakomit nira tang sinangoni ni Jesus, tinabed-tabedan nira ta mga abel ang kolit ang bintangan tang bolong ang asi, sigon ong kaogalian tang mga Judio ong mga patay nira. ⁴¹ Mandian, don alenget ong logar ang pinaglansangan ong ni Jesus, may tatang logar ang lindoakan ta mga ayo, ig don may ba-long bindoat ang lebengan ang midio koiba (lebengan ang koiba) ang indi pa galbengan. ⁴² Animan tenged Kaldaw ang Palagsimpan tang mga Judio ig alenget lamang tang koibang asi, don da lamang limbeng nira si Jesus.

20

Naboing oman si Jesus

(Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

¹ Pagkabot tang kaldaw ang Dominggo, asing maki-lep ki-lep pa, napaning da si Maria Magdalena (ang taga Magdala) ong lebengan ni Jesus. Kinabotan nang nakomit / (napaligid) da tang (mabael ang) batong agdadapa ong portan tang lebengan. / (anga tang koiba.) ² Pagaita na, dayon tanandiang nanikad ig napaning ong ni Simon

Pedro may ong sinagpan ang agmalen / (agpalanggaen) ni Jesus ta mo-ya. Ganing si Maria ong nirang doroa, “Dali! Kinomit tang (sinangoni tang) Gino ong lebengan! Indi mata-wanan amen mga ong aripa ingkelan!”

³ Animan pagabasi ni Pedro may ang sinagpan ang asi, (aroman nang sinagpan,) dayon ang laging namansipan-ing don ong lebengan. ⁴ Namagsinikad tanirang doroa, piro tenged mas madasig tang tatang sinagpan, tanandia tang na-kaw ang nakabot. ⁵ Dayon tanandiang siminokok ig simininek ong teled tang lebengan ang asing midio koiba. / (ong teled tang koiba.) Inita na don tang mga abel ang kolit ang ginamit ong paglebeng ong ni Jesus, piro indi tanandia siminled. ⁶ Oman kiminabot da ka si Simon Pedro ig nagdiritso tanandiang siminled ong lebengan. / (ong koiba.) Inita na ka tang abel ang kolit ⁷ asta ang ta-leng ang binongot ong kolo ni Jesus. Ang ta-leng ang asi sinipig ig na-tang ong tatang binit, galbag ong domang mga abel. ⁸ Siminled da ka tang tatang asi ang na-kaw ang kiminabot, ig pagaita na, nagparet ang lagi ang naboi rang oman si Jesus. ⁹ Piro maski maning don, indi pa gaintindian nira tang maliag yaning tang na-tang ong Kasolatan ang ganing kaministiran maboing oman si Jesus. ¹⁰ Oman namansiolik ang lagi tang doroang mga sinagpan ang asi.

*Napaita si Jesus ong ni Maria Magdalena
(Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)*

¹¹ Mandian, si Maria Magdalena ke-deng pa don ong loa tang lebengan (koiba) ang pagini-yak. Mintras pagini-yak, siminokok tanandia ig simininek ong teled. ¹² May inita na don ang doroang anghil ang pamaglambong ta kolit. Don tanira kakarong ong bintangan tang sinangoni ni Jesus, ang tata gampir ong may kokoloan ig ang tata

gampir ong kakayan. ¹³ Ganing tang mga anghil ong ni Maria, “Babay, angay pagini-yaka?”

Siminabat si Maria, “May nangomit tang sinangoni tang yen ang Gino ig indio gatako mga ong aripa ingkelan.”

¹⁴ Pagabitala ni Maria ta si, minalied tanandia ig may inita nang tatang lali ang ke-deng don, piro indi nailala na ang asi pala si Jesus. ¹⁵ Animan nane-ma ong ni Maria si Jesus ang ganing, “Angay pagini-yaka? Sinopay agdilemen mo?”

Piro ang kalaom ni Maria ang laling narin yay ang manigsagod tang mga papa ta ayo don. Animan ganing tanandiang siminabat, “Mga yawa tang nangomit tang sinangoni na, itoldok mo kay ong yen mga ong aripa ingkelan mo agod komiteno.”

¹⁶ Ganing si Jesus, “Maria!”

Lagi-lagi siminalonga si Maria ong ni Jesus ig nabitala ong bitalang Hebreo, “Raboni!” (Ang maliag yaning, “Maistro.”)

¹⁷ Ganing si Jesus, “Indio kang lagi biotan mo! Tenged indio pa gabalik ong Tatayo. Ang boaten mo, paningan mo tang mga logodo ig begen mo ang yo magbaliko ra ong Tatayo ang ya kay ang Tatay mi, ong yen ang Dios ang ya kay ang Dios mi.”

¹⁸ Animan pinaningan ni Maria Magdalena tang mga sinagpan ni Jesus ig binalitan na ang inita na tang Gino. Ig bineg na ka ong nira tang sinoyon ni Jesus ong nandia.

Napaita si Jesus ong mga sinagpan na

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹ Pagalabi, ang kaldaw kang asing Dominggo, namagsirimet-simet tang mga sinagpan ni Jesus ong tatang balay. Agtrangkan tang mga porta tenged dorong eled nira ong mga pangolokolong Judio. Ya kay ang

pagkabot ni Jesus ig kimindeng ong ka-ngan nira. Ganing tanandia, “Asia ong nindio tang kao-yan tang Dios!”*²⁰ Oman pinaita na ong nira tang mga boloat ong kalima na ig ong silid na. Dorong kalipay tang mga sinagpan pagaita nira ong Gino.²¹ Ig minaning sing oman si Jesus, “Asia ong nindio tang kao-yan tang Dios. Mga monopa yo sinobolo tang Tatayo, ya kay mandian agtobolon amo ka yen.”²² Oman lininawan na tanira ig minaning, “Risibien mi tang Ispirito Santo,²³ agod mga maning among napatawad da tang mga talak ta tatang taw, maliag yaning pinatawad ka kaman tang Dios. Piro mga maning among indi gapatawad tang mga talak na, maliag yaning indi ka pinatawad tang Dios.”

Nagdoadoa si Tomas

²⁴ Mandian si Tomas, ang aggoyan ta Kambal, tata ka ong tampolok may doroang sinagpan ni Jesus, piro anda don asing napaita si Jesus ong nira.²⁵ Animan binalitan tanandia tang mga karomanan nang sinagpan ang ganing, “Inita amen tang Gino!”

Piro ganing si Tomas ong nira, “Indio enged magparet, asta indi itaeno tang boloat tang mga lansang ong kalima na ig igolō tang toldoko don, ig asta indi ka gagolō tang kalimao ong silid nang sina-sak.”

²⁶ Oman, pagata-lib tang walong kaldaw, don si tanirang namagsirimet-simet ong balay ang asi ig mandian aroman da nira si Tomas. Maski agrangkan si tang mga porta piro golpi sing siminled si Jesus ig kimindeng ong ka-ngan nira ig minaning, “Asia ong nindio tang kao-yan tang Dios.”²⁷ Ig minaning ong ni Tomas, “Telekan mo tang mga kalimao ig igolo mo tang toldok mo tani.

---

* 20:19 20:19 “Asia ong nindio tang kao-yan tang Dios!” Maliag yaning, agpakabot ni Jesus ong nira tang kao-yan tang Dios.

Igolo mo ka tang kalima mo tani ong silido. India ra magdoadoa, magpareta ra.”

²⁸ Dayon ang laging minaning si Tomas ong ni Jesus, “Yawa tang yen ang Gino ig Dios!”

²⁹ Ganing si Jesus ong nandia, “Yawa, Tomas, pagtoa ra ong yen tenged initao ra nio mandian. Piro mas masoirti tang mga taw ang pamagto ong yen maski indi nangaita ong yen.”

Ang importansia tang librong na

³⁰ Yadi pa enged ang makabebereng ang mga bagay ang bindoat ni Jesus ang inita mismo tang mga sinagpan na ang indi nagapil ang sinolat ong librong na. ³¹ Piro ang mga nasolat tarin, sinolat agod mamagparet amo ang si Jesus yay ang Cristo, ang Ana tang Dios, ig agod tenged ong pagto mi ong nandia, magkatinir amo ta kaboing anday kataposan.

21

Napaita si Jesus ong pitong sinagpan na

¹ Pagata-lib tang pirapang kaldaw, napaita sing oman si Jesus ong mga sinagpan na, don ong binit tang baybay tang Talsi tang Tiberias.* Maning ta na tang nainabo: ² Pamagtabid da Simon Pedro, Tomas ang aggoyan ta Kambal, si Natanael ang taga Cana ang sakep tang Galilea, asta ang mga ana ni Zebedeo, ig doroa pang sinagpan ni Jesus. ³ Mandian ganing si Simon Pedro ong mga aroman na, “Yo manilawo.”

Ganing tanirang siminabat, “Ta ra! Tomabid ami.”

Animan namansitay tanira ong bilog nirang mabael ig namampalaod. Piro maski namagdamal da ong laod, andang pisan ay nakomit nira. ⁴ Asing pangayag-ayag da,

---

* 21:1 21:1 Talsi tang Tiberias ya kay ang Talsi tang Galilea.

may inita nirang ke-deng ong binit tang baybay, piro indi nailala nira ang asi pala si Jesus. ⁵ Linambay tanira ni Jesus ig ini-gan ang ganing, “Mga tangay, yading nakomit mi?”

“Andang pisan!” tang sabat nira. ⁶ Oman minaning si Jesus ong nira, “Ibo-log mi tang lambat mi atan mampir ong to tang bilog mi, ig sia may makomit mi.”

Animan bino-log nira tang lambat don, ig asing bataken da nira, indi ra mangadeg tenged kadoro-doroan ang yan tang nakomit nira. ⁷ Animan ang sinagpan ang agmalen ni Jesus ta mo-ya tang minaning ong ni Pedro, “Ang Gino si!”

Pagabasi lamang ni Pedro, dayon ang nagtok tang lambong na, tenged pagloat tanandia, ig limino-bo ong talsi para paning ong ni Jesus. ⁸ Ang mga aroman nang sinagpan namampabaybay da ka ang pamagtay tang bilog ig pamagbeteng tang lambat ang ponok ta yan. Alenget lamang tanira ong baybay, sigoro mga siam ang polok ang mitro lamang tang kalawid nira. ⁹ Pagatampet nira ong baybay, inita nirang may koring ang nagbala ra ig may yan ang agkiawen, ig may tinapay ka. ¹⁰ Ganing si Jesus ong nira, “Magekel amo tani ta pirapang bilog ang yan ang nakomit mi.”

¹¹ Animan siminay si Simon Pedro ong bilog ig bineteng na tang lambat ong binit tang baybay, ang ponok ta yan ang mababael. Na bali tang gatos may limampolok may tolong tanan. Piro indi enged nalasik tang lambat maski maning da don agkayadi. ¹² Oman minaning si Jesus ong nira, “Tani amo, mamamaw ita ra.” Piro gangaeyak tanira ang mane-ma mga sinopa enged tanandia, tenged gatawanan nira ang tanandia tang Gino. ¹³ Oman kinomit ni Jesus tang tinapay ig sindol na ong nira, asta ang yan ang kindiaw.

¹⁴ Na ya-lo rang bisis ang napaita si Jesus ong mga sinagpan na pagatapos ang tanandia naboing oman.

Ang inaning ni Jesus ong ni Pedro

¹⁵ Pagatapos nirang namamangan, sine-ma ni Jesus si Simon Pedro ang ganing, “Simon, ana ni Juan, aggegmano nio sobra pa ong mga aroman mong narin?”

Siminabat si Pedro, “Ee, Gino, gata-wanan mong aggegmana yen.”

Ganing si Jesus, “Animan papanen mo tang yen ang mga karniro.”[†] ¹⁶ Ig sine-ma na si si Pedro ang ganing, “Simon, ana ni Juan, aggegmano nio?”

Ganing si ka si Pedro, “Ee, Gino, gata-wanan mong aggegmana yen.” Minaning si si Jesus, “Sagodon mo tang yen ang mga karniro.”

¹⁷ Ong ya-lo rang bisis ang te-ma ni Jesus, ganing sing oman, “Simon, ana ni Juan, aggegmano enged nio?”

Nagsinti ra si Pedro tenged tolo rang bisis ang sine-ma tanandia ni Jesus mga aggegman na. Animan ganing si Pedro, “Gino, gata-wanan mo tang tanan ang bagay! Gata-wanan mong agmalena yen!”

Siminabat ka si Jesus, “Papanen mo tang yen ang mga karniro.” ¹⁸ Ig ganing pa, “Asing molā pa, yawa tang panimara tang lambong mo ong sadili mo ig pagpanawa maski ong ariapa galiag ang paning. Piro tandan mo: Mga mepeta ra, yonat mo tang mga kalima mo, may maglapot ong nio ig ekelana nira ong logar ang india galiag ang paning.” ¹⁹ Maning ta na tang bitala ni Jesus para ipatako na mga monopa mapatay si Pedro, ig ong kamatayen nang asi, mapagtorol tanandia ta mabael ang dengeg ong Dios.

[†] 21:15 21:15 Ang maliag yaning tang “karniro” tarin belag ta ayep kondi ang mga taw ang pagpasakep ong ni Jesus.

Pagatapos ta si, ganing si Jesus ong ni Pedro, “Magosoya ong yen.”[‡]

Ang sinagpan ang agmalen ni Jesus ta mo-ya

²⁰ Minalied si Pedro ig inita nang dadaton ong nira tang sinagpan ang agmalen ni Jesus ta mo-ya. Narin yay ang siminandig ong debdeb ni Jesus asing pamanapon tanira ig nane-ma mga sinopa tang magtraidor ong nandia.

²¹ Animan pagaita ni Pedro, ganing tanandia ong ni Jesus, “Gino, ang taw ang asia, onopay nandiang mapasaran?”

²² Piro siminabat si Jesus, “Mga galiliago ang indi tanandia mapatay asta magbaliko tarin ong kalibotan, onoray nio? Basta yawa, magosoya lamang ong yen.” ²³ Animan tenged ong inaning ang asi ni Jesus, nabantog tang balita ong mga pamagto ang indi ono mapatay tang sinagpan nang asi. Piro si Jesus indi minaning ta maning don, kondi ganing lamang, “Mga galiliagong indi tanandia mapatay asta ong pagbaliko, onoray nio?”

²⁴ Yo tang sinagpan nang asi. Ig yo tang pagpamatod natetenged ong mga bagay ang na, ig yo mismo tang nagsolat ta narin. Ig gata-wanan amen ang tanan ang sinolato matod.

Kataposan tang solat

²⁵ Doro pang mga bagay ang bindoat ni Jesus ig mga isolat tang tanan, sigoro indi magigo ong bilog ang kalibotan tang tanan ang librong boaten.

[‡] 21:19 21:19 Ang maliag yaning, magosoy ong ni Jesus ong ogali na, mga bitala na, ig ong pagtoldok na ong mga taw.

Ang bitala tang Dios: ba-long inigoan; Ang bagong
magandang balita: bagong tipan
New Testament in Agutaynen

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agutaynen

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, WPS. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Agutaynen

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

